

Kulturne znamenitosti i turistički potencijal općine Bednja

Hranj, Monika

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Međimurje in Čakovec / Međimursko veleučilište u Čakovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:110:040104>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-28**



Repository / Repozitorij:

[Polytechnic of Međimurje in Čakovec Repository -
Polytechnic of Međimurje Undergraduate and
Graduate Theses Repository](#)



MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ MENADŽMENT TURIZMA I
SPORTA

Monika Hranj

**KULTURNE ZNAMENITOSTI I TURISTIČKI
POTENCIJAL OPĆINE BEDNJA**

ZAVRŠNI RAD

Čakovec, rujan 2023.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ MENADŽMENT TURIZMA I
SPORTA

Monika Hranj

**KULTURNE ZNAMENITOSTI I TURISTIČKI
POTENCIJAL OPĆINE BEDNJA
CULTURAL SIGHTS AND TOURIST POTENTIAL OF
BEDNJA MUNICIPALITY**

ZAVRŠNI RAD

Mentor:

Mr. sc. Ivan Hegeduš, v. pred.

Čakovec, rujan 2023.

Čakovec, 20. veljače 2023.

ZAVRŠNI ZADATAK br. 2022-MTS-R-91

Pristupnik: **Monika Hranj (0313024908)**
Studij: Redoviti preddiplomski stručni studij Menadžment turizma i sporta
Smjer: Menadžment turizma

Zadatak: **Kulturne znamenitosti i turistički potencijal općine Bednja**

Opis zadatka:

Svaka općina, grad, selo, županija ima svoje turističke resurse po kojima je prepoznatljiva. Glavni i osnovni problem svake općine je koliko je lokalna vlast uključena u turizam i koliko može i hoće promovirati svoje turističke resurse. Gotovo svako mjesto u Republici Hrvatskoj može turističko mjesto ako ga općina proglasi turističkim. Općina Bednja ima nekoliko turističkih resursa i koji je svaki za sebe prepoznatljiv na svoj način. Ima nekoliko sakralnih spomenika a definitivno najjači turistički adut općine je takozvani "Bednjanski govor". Kako i na koji način općina Bednja, promovira i prezentira svoje turističke resurse te ima li dovoljno kapaciteta da navedena turistička atrakcija bude što više prepoznatljiva kako u lokalnoj sredini a tako i šire i što sve poduzima lokalna zajednica da svoje turističke resurse podigne na jedan viši nivo turističke ponude neka su od pitanja ovog završnog rada. Postoje li i druge turističke atrakcije u navedenoj općini i kakva je obrazovna struktura ljudi koji se bave turizmom? Hoće li u skoroj budućnosti "Bednjanski govor" nestati ili će se on prenijeti na buduće generacije? Koliko lokalnog stanovništva a pogotovo mladi ljudi danas poznaje bednjanski govor? Ima li uopće želje među mladom populacijom da uči arhaične izraze. Koje se još turističke atrakcije na navedenom području mogu prepoznati na turističkom tržištu? Postoje li u općini Bednja nekakve manifestacije i može se se turistička ponuda odvijati tijekom cijele godine?

Rok za predaju rada: 20. rujna 2023.

Mentor:



mr. sc. Ivan Hegeduš, v. pred.

Predsjednik povjerenstva za
završni ispit:

Sažetak

Svaka općina i svako mjesto ima neke svoje resurse i znamenitosti po kojima je manje ili više poznata među turistima. Hoće li ti resursi postati turistički ovisi o njihovoj atraktivnosti i uključenosti lokalne vlasti u turizam. Kako bi određeno mjesto postalo prepoznatljivo potrebna su značajna ulaganja u turizam od strane lokalne vlasti, ali isto tako ulaganja u marketing, infrastrukturu, stručne kadrove i kvalitetu usluga. Općina Bednja nalazi se u jugozapadnom dijelu Varaždinske županije te ima nešto manje od 4000 stanovnika. Na području općine nalazi se nekoliko turističkih resursa te brojni resursi koji imaju potencijala da postanu turistički. Tamo se nalazi dvorac Trakošćan koji se smatra jednim od najljepših dvoraca u Hrvatskoj te je najposjećenija znamenitost u općini. Također ima nekoliko sakralnih objekata među kojima se izdvajaju crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije u Bednji, kapela sv. Josipa u mjestu Sveti Josip, kapela sv. Križa u Trakošćanu i kapela sv. Tri Kralja na Ravnoj gori. Posebnost općine Bednja je i bednjanski govor, koji pripada kajkavskom dijalektu, ali se uvelike razlikuje od ostalih govora unutar dijalekta.

Istraživanjem se analiziralo koliko su navedene kulturne znamenitosti poznate među ispitanicima, a jedan od ciljeva istraživanja bio je saznati motive zbog kojih turisti putuju u općinu Bednja. Ostali ciljevi bili su prepoznavanje manifestacija koje se održavaju na području općine Bednja i zadovoljstvo ugostiteljskom ili drugom pruženom uslugom u općini Bednja. Također se postavlja pitanje ulaže li lokalna vlast dovoljno sredstava u promociju svojih turističkih resursa i jesu li ulaganja u sektor turizma dovoljna kako bi se osigurao značajniji napredak u tom području. Isto tako potrebno je više promovirati manje poznate resurse s područja općine te prepoznati turističke potencijale te ih prezentirati na što bolji način. Istraživanje je provedeno online anketom te su u ovom radu analizirani i obrađeni statistički podaci te predstavljeni rezultati istraživanja.

Ključne riječi: *općina Bednja, turistički resursi, kulturne znamenitosti, bednjanski govor, turistički potencijal*

Sadržaj

1. UVOD.....	6
2. OPĆENITO O OPĆINI BEDNJA	7
2.1. Geografski položaj općine Bednja	7
2.2. Klima.....	8
2.3. Reljef.....	8
2.4. Povijest općine Bednja.....	8
2.5. Turizam.....	9
3. KULTURNE ZNAMENITOSTI OPĆINE BEDNJA.....	11
3.1. Dvorac Trakošćan.....	11
3.1.1. Trakošćansko jezero	13
3.1.2. Park-šuma Trakošćan.....	14
3.2. Sakralni objekti	14
3.2.1. Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije.....	15
3.2.2. Kapela sv. Josipa.....	18
3.2.3. Kapela sv. Križa.....	18
3.2.4. Kapela sv. Tri Kralja	19
3.3. Bednjanski govor.....	20
4. TURISTIČKI POTENCIJAL OPĆINE BEDNJA.....	22
4.1. Prirodne ljepote	22
4.2. Manje poznate kulturne znamenitosti i običaji	24
4.3. Manifestacije	25
4.4. Unaprjeđenje turističke ponude.....	27
5. MOTIVI DOLASKA TURISTA U OPĆINU BEDNJA.....	28
5.1. Metodologija istraživanja.....	28
5.2. Karakteristike uzorka	29
5.3. Rezultati istraživanja	31
5.4. Ograničenja istraživanja.....	38
6. ZAKLJUČAK	39
7. LITERATURA.....	41
PRILOZI	

1. UVOD

Kulturne znamenitosti čine temelj turističke ponude općine Bednja i najprepoznatljiviji su simboli općine. Na početku rada opisuju se opći geografski podaci o općini Bednja te pregled najznačajnijih turističkih resursa na tom području, ali i onih koji bi to mogli postati. Općina Bednja nalazi se na sjeverozapadu Hrvatske, u Varaždinskoj županiji, te ima nekoliko vrlo atraktivnih i posjećenih turističkih resursa (<http://www.bednja.hr/prirodni-polozaj>). Najznačajniji je svakako dvorac Trakošćan koji iz godine u godinu posjete tisuće turista. Općina Bednja ima i nekoliko značajnih sakralnih objekata, a najveća posebnost općine je bednjanski govor. Bednjanski govor ubraja se u najkompleksnije i najmelodičnije govore kajkavskog narječja te je uvršten na listu nematerijalne kulturne baštine Republike Hrvatske (<https://www.selo.hr/bednjanski-govor/>). Općina Bednja ima bogatu tradiciju i kulturnu baštinu te brojne prirodne ljepote koje još treba turistički iskoristiti. Postoje i brojni zaseoci koji sadrže tradicionalne kuće i ruralnu arhitekturu te se potiče očuvanje takvog načina gradnje. Na području općine nalazi se nekoliko receptivnih kapaciteta poput hotela Trakošćan te brojnih kuća za odmor čija se izgradnja sve više povećava. Isto tako postoji nekoliko manifestacija koje se odvijaju na području općine, no većinom su poznate samo na lokalnoj i regionalnoj razini te ih još treba približiti turistima.

Općina je okružena gorama Strahinjčicom, Maceljskom gorom i Ravnom gorom, koje je potrebno više uključivati u turističku ponudu (<http://www.bednja.hr/prirodni-polozaj>). Osim hodočašća na njezin vrh, Ravna gora nudi brojne avanturističke aktivnosti poput paraglajdinga, skokova padobranom ili planinarenja. Osim navedenih aktivnosti potrebno je uvesti nove aktivnosti u turističku ponudu općine Bednja te time postaviti temelje za daljnji razvoj turizma te povećanje dolaska turista. U drugom dijelu rada opisuju se turistički potencijali općine te mogućnosti za obogaćivanje turističke ponude. Osim dodatnih receptivnih kapaciteta ovdje se spominju i izgradnja žičare zbog lakšeg povezivanja Trakošćana s Ravnom gorom te lakša dostupnost gore turistima. Na kraju rada predstavljeno je istraživanje pod nazivom Motivi dolaska turista u općinu Bednja. Istraživanjem se osim motiva dolaska turista željela saznati i razina prepoznatljivosti turističkih resursa s područja općine Bednja među ispitanicima, ali isto tako i njihovo mišljenje o razini turističkih potencijala koje općina posjeduje.

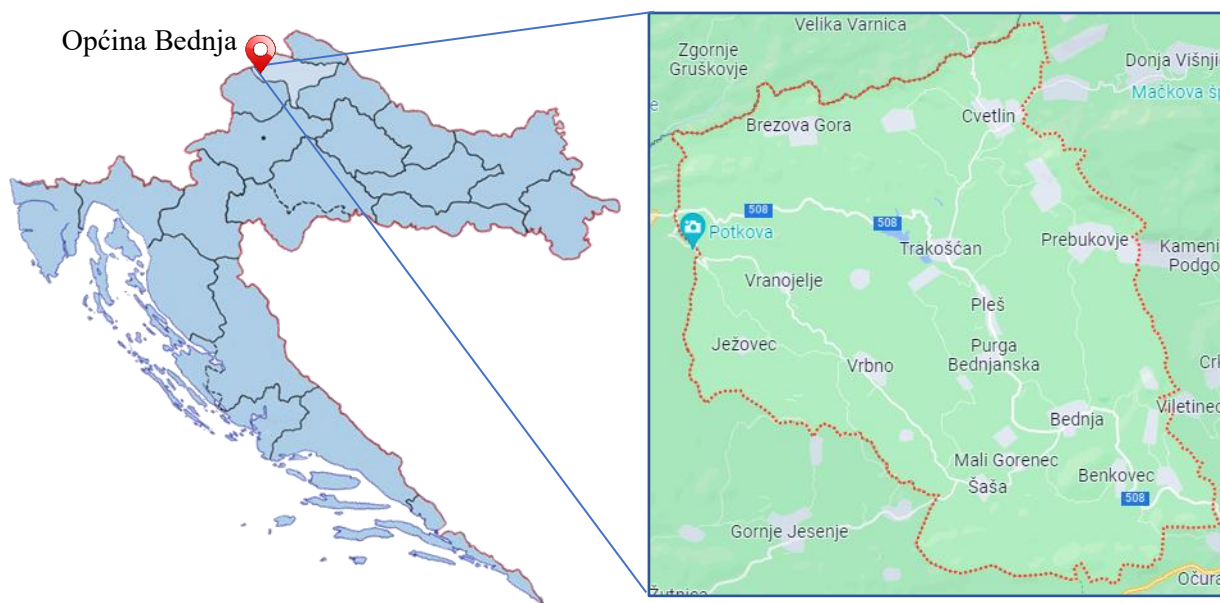
2. OPĆENITO O OPĆINI BEDNJA

Na početku opisuje se geografski položaj općine te klimatske i reljefne osobine prostora. Svi ti elementi zajedno utječu na vrstu turizma koja se razvija na tom području, a u ovom slučaju to je najviše ruralni turizam.

2.1. Geografski položaj općine Bednja

Općina Bednja nalazi se na sjeverozapadu Republike Hrvatske i Hrvatskog zagorja te je jedna od 22 općine i 7 gradova koji se nalaze unutar Varaždinske županije. Sa sjeverne strane graniči s Republikom Slovenijom, s južne i zapadne strane Krapinsko-zagorskom županijom, a s istočne strane s gradom Lepoglavom. Geografski položaj općine Bednja vidljiv je na slici 1. Površina općine iznosi 75, 58 km² te je općina Bednja prema površini najveća općina u Varaždinskoj županiji. Prema posljednjem popisu stanovništva ima nešto manje od 4000 stanovnika te ju čini 25 naselja. Najveće naselje i centar općine je istoimeno naselje Bednja koje se nalazi u bednjanskog dolini . Naselje je prirodno zaštićeno gorama sa svih strana te je zbog svoje izoliranosti zadržalo bogatu tradiciju te vlastiti bednjanski govor (<http://www.bednja.hr/prirodni-položaj>).

Slika 1. Geografski položaj općine Bednja



Izvor: vlastita izrada autora prema: <https://www.google.com/maps/place/Op%C4%87ina+Bednja/> i <https://www.crtice-hrvatske.com/slike/hrvatska/>

2.2. Klima

Bednja, kao i ostatak sjeverozapadne Hrvatske, ima umjereno toplu vlažnu klimu. No, zbog izoliranosti prostora i prirodnog položaja općine Bednja, često se tijekom zime javljaju ekstremno niske temperature kakvih nema u okolnom području. Temperature se zimi nerijetko spuštaju i do -20 stupnjeva Celzijusa te je snježnog pokrivača više nego u okolnim mjestima koja su udaljena samo desetak kilometara. Bednja je često među najhladnijim mjestima u Hrvatskoj, uz naselja Gorskog kotara. Oborine su ravnomjerno raspoređene tijekom cijele godine, ali ih je više u toplom dijelu godine od travnja do rujna. Ljeta su topla, a prosječna temperatura ne prelazi 22 stupnja Celzijusa u najtoplijem mjesecu godine (<http://www.bednja.hr/klima>).

2.3. Reljef

Općina Bednja nalazi se na brežuljkastom području isprepletenom brojnim dolinama kojima protječu potoci. Prema tome, većina naselja nastala je upravo na brežuljcima visine i do 350 metara. Prostor općine okružuju Maceljska gora na sjeverozapadu, Ravna gora na sjeveroistoku i Strahinjčica na jugozapadu. Najviša točka općine Bednja nalazi se na Ravnoj gori, koja se smatra posljednjim ogrankom Alpa, na nadmorskoj visini od 686 metara. Postoji i nekoliko močvarnih područja u nizinskim dijelovima uz rijeku Bednju. Kroz cijelu općinu teče rijeka Bednja, koja svoj tok dug 133 kilometra završava ulijevanjem u Dravu kod Malog Bukovca (<http://www.bednja.hr/prirodni-polozaj>).

2.4. Povijest općine Bednja

Bednja se u povijesti prvi put spominje 1244. godine pod nazivom terra Bugna (Blažon i Koščak, 2020). Ne postoje pisani zapisi o Bednji prije te godine, no prema mnoštvu arheoloških nalazišta i povoljnog položaja uz rijeku Bednju može se zaključiti da je na tom području postojao dugi kontinuitet naseljavanja. Današnje područje općine Bednje spominje se u 14. stoljeću kao dio Trakošćanskog vlastelinstva. Godine 1334. prvi se put u popisu župa spominje crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije kao sakralni centar područja. Također se spominje i utvrda u Trakošćanu kao svjetovno središte, koja je kasnije pretvorena u dvorac Trakošćan. Trakošćansko vlastelinstvo tada se nalazilo u sklopu Zagorske kneževine, čije je sjedište bio grad Varaždin. Neki od poznatijih vladara ovog područja kroz povijest bili su grofovi Celjski, knez Ivan Vitovec, Ivaniš Korvin, podban Ivan Gyulay te grofovi Draškovići (https://glasila.hr/upload_data/site_files/svvz3321.pdf).

2.5. Turizam

Turizam se kao gospodarska djelatnost iz dana u dan sve više razvija na području općine. Grade se i otvaraju brojne kuće za odmor te se povećava potražnja za kapacitetima takvog tipa. Turizam se na području općine može provoditi tijekom cijele godine što budućem razvoju turizma daje dodatnu prednost. Ruralni turizam ima najviše potencijala za razvoj u Hrvatskoj jer Hrvatsku čini 91,6% ruralnog prostora (Demonja i Ružić, 2010). Upravo ruralan prostor je jedan od osnovnih resursa općine Bednja. Prema (Bartoluci i sur., 2018) navodi se kako je ruralni turizam definiran resursima koji se nalaze na tom ruralnom području, bili oni kulturni ili prirodni te da su ti resursi temelj za daljnji razvoj ove vrste turizma. Također navode kako ruralni turizam ima najviše perspektive kao dopunska djelatnost u Hrvatskoj te da se treba težiti njegovom održivom razvoju i okrenuti se financiranju iz fondova Europske Unije. Prema (Demonja i Ružić, 2010) ruralni turizam predstavlja oblike turizma i aktivnosti koji se odvijaju izvan gradova te su temeljeni na poljoprivrednoj proizvodnji, prezentiranju tradicije i tradicijskoj gastronomiji. Važnost i kvalitetu usluge ruralnog turizma za ovo područje potvrdila je 2019. godine i Hrvatska turistička zajednica u čijoj je kategoriji „Najuspješnija destinacija ruralnog turizma“, destinacija Trakošćan-Bednja osvojila drugo mjesto. Pobjednik ove kategorije bila je Baranja, dok je treće mjesto osvojio Otočac. Ovom kategorijom prepoznaju se destinacije ruralnog turizma koje turistima pružaju jedinstveni doživljaj lokalne kulture, običaja i načina života prezentiranih na inovativan i održiv način (<https://www.htz.hr/hr-HR/projekti-i-potpore/godisnje-hrvatske-turisticke-nagrade/arhive-nagrada/destinacija-godine>).

Tablica 1. prikazuje noćenja i dolazak turista u općinu Bednja od 2018. do 2022. godine. Podaci su prikazani za sve vrste smještajnih objekata na području općine. Vidljivo je da u posljednjih 5 godina ima daleko više domaćih turista u odnosu na strane te da su se brojke stranih i domaćih turista malo približile samo 2020. godine. U toj je godini zabilježen značajan pad dolaska turista koji se pripisuje pandemiji Covida-19, no već 2021. godine ostvaren je rekordan broj dolazaka i noćenja te je zabilježeno 22 897 turista na području općine. Krajem studenog 2021. godine započeo je projekt izmuljivanja Trakošćanskog jezera, jednog od osnovnih atraktivnih sadržaja ovog područja, te je ispuštena voda iz jezera. Projekt se odužio te radovi još uvijek nisu završeni. Tako je općinu Bednju u 2022. godini posjetilo 21 215 turista što predstavlja pad u odnosu na prethodnu godinu, a kao jedan od razloga ističe se upravo čišćenje jezera. Prosječno trajanje boravka turista manje je od 2 dana, kako domaćih tako i stranih te je potrebno

turističkom ponudom produžiti boravak turista. U turističku ponudu mogu se uvesti nove aktivnosti, nove manifestacije ili festivali te ostali zabavni sadržaji.

Tablica 1. Noćenja i dolasci turista u općini Bednja 2018. - 2022.

	Vrsta turista	Dolasci	Noćenja	Broj turista	Prosječno trajanje boravka (dani)	Udio broj turista
2018.	Domaći	10 790	16 357	10 828	1,52	72,79%
	Strani	4 036	8 622	4 047	2,14	27,21%
	Ukupno	14 826	14 875	14 875	1,68	100,00%
2019.	Domaći	11 886	19 763	11 973	1,66	62,41%
	Strani	7 204	13 081	7 211	1,82	37,59%
	Ukupno	19 090	32 844	19 184	1,72	100,00%
2020.	Domaći	8 291	12 626	8 362	1,52	57,27%
	Strani	6 227	7 476	6 238	1,20	42,73%
	Ukupno	14 518	20 102	14 600	1,38	100,00%
2021.	Domaći	14 413	23 311	14 484	1,62	63,01%
	Strani	8 503	10 710	8 503	1,26	36,99%
	Ukupno	22 916	34 021	22 987	1,48	100,00%
2022.	Domaći	14 125	24 565	14 242	1,74	66,20%
	Strani	7 254	11 379	7 270	1,57	33,80%
	Ukupno	21 379	35 944	21 512	1,68	100,00%

Izvor: vlastita izrada autora prema podacima Turističke zajednice Trakošćan – Općina Bednja

3. KULTURNE ZNAMENITOSTI OPĆINE BEDNJA

Kulturne znamenitosti imaju važnu ulogu u turističkoj ponudi općine, a čine ih većim dijelom sakralni objekti te dvorac Trakošćan. Prema tome uz ruralni turizam zastupljen je i kulturni turizam. Postoje različite definicije kulturnog turizma, a (Valčić, 2018) je navela njih nekoliko. Prema Svjetskoj turističkoj organizaciji to je kretanje ljudi zbog kulturnih motiva poput posjeta lokalitetima, festivalima, spomenicima, hodočašćima i drugim kulturnim događanjima. Kulturni turizam uključuje i poslovnu perspektivu i marketinški razvoj destinacije za dolazak turista (Goodrich, 1997), a uključuje i odnose između kulturne baštine mjesta i ljudi (Zeppel i Hall, 1991). Uz kulturne znamenitosti posebnost ovom području daje i jedinstveni bednjanski govor.

3.1. Dvorac Trakošćan

Dvorac Trakošćan (slika 2) najpoznatija je kulturna znamenitost na području općine Bednja i znamenitost koju posjećuje najviše turista. Ne postoji pisani trag o tome tko je izgradio utvrdu i bio njen prvi vlasnik, ali pretpostavlja se da je dvorac prethodno služio kao osmatračka utvrda za nadzor puta od Ptuja prema bednjanskoj dolini. Utvrda je izgrađena u drugoj polovici 13. stoljeća, a o njenom nastanku govore dvije legende. Prva legenda kaže da je za vrijeme Rimskog Carstva na području Gornje Panonije bila tračarska utvrda naziva Arx Thacorum, a druga legenda govori da su utvrdu dali sagraditi njemački vitezovi Drachenstein po kojima je kasnije dobio ime. Trakošćan se prvi put spominje u popisu župa iz 14. stoljeća, a 1399. godine spominje se kao srednjovjekovni grad (Krznar i Mravlinčić, 2007).

Slika 2. Dvorac Trakošćan



Izvor: <https://www.turizam-trakoscan.hr/dvorac-trakoscan/>

Kroz povijest Trakošćan je imao mnoge vlasnike od kojih su poznatiji grofovi Celjski, knez Ivan Vitovec, Ivaniš Korvin, podban Ivan Gyulay te plemićka obitelj Drašković. Najpoznatiji vlasnici bili su grofovi Draškovići koji su dvorac imali u vlasništvu gotovo 400 godina. Prvi vlasnik bio je Juraj II. Drašković koji je dvorac dobio na dar u trajno vlasništvo od kralja Maksimilijana II. 1570. godine. Draškovići nakon toga dobivaju grofovsku titulu te postaju sve utjecajni u hrvatskoj povijesti. Mnogi članovi obitelji nosili su visoke titule u tadašnjem društvu poput banova, podbanova, biskupa, nadbiskupa i vojskovođa. Draškovići su bili vlasnici dvorca sve do 1944. kada ga napuštaju i odlaze u Austriju. Dvorac s okolnim šumskim površinama nacionaliziran je 1945. godine te se osniva spomeničko-muzejska ustanova Dvor Trakošćan. Dvorac Trakošćan je s okolnom park-šumom i jezerom stavljen pod zaštitu kao spomenik kulture i prirode 1953. godine (Đurić i Feletar, 1992). Zatim započinje postupna obnova dvorca koja je završena 2007. godine te je otvoren stalni današnji postav muzeja.

Danas je dvorac podijeljen na 4 razine: nisko i visoko prizemlje te prvi i drugi kat. Nisko prizemlje je dio dvorca kod samog ulaza u dvorac, a tamo se nalazi blagajna, dvorska kuhinja te sanitarni čvor. Na nisko prizemlje s druge strane nastavlja se visoko prizemlje koje obuhvaća lovačku sobu, knjižnicu, vitešku dvoranu (slika 3), dvorane društvenog karaktera, unutarnje dvorište, zbirku oružja, zapadnu i istočnu kulu te toranj. Treba istaknuti knjižnicu koja sadrži više od 1500 knjiga, većinom na njemačkom i francuskom, a datiraju iz 19. stoljeća. Također treba spomenuti vitešku dvoranu koja sadrži sva viteška konjička oklopa za cijelo tijelo. Na prvom katu nalazi se glazbeni salon, vidikovac, prostorija s fotografijama, soba Julijane Erdödy Drašković te blagovaonica. Julijanina soba je rekonstrukcija njenog slikarskog ateljea, a posebna je po tome što je bila prva akademski obrazovana žena-slikarica u Hrvatskoj. Na ovom katu najraskošnije je uređen glazbeni salon s pozlaćenim i bogato ukrašenim neobaroknim namještajem. Na drugom katu nalaze se sobe uređene različitim stilovima (barok, rokoko, klasicizam, neorenesansa, biedermajer) i galerija slika. Ovdje se također nalazi soba oslikanih zidnih tapeta koja prikazuje 821 vojnika u vojnoj postrojbi Josipa Kazimira Draškovića (Krznar i Mravlinčić, 2007).

Slika 3. Viteška dvorana



Izvor: <https://trakoscan.hr/interijer/>

U dvorcu se već tradicionalno održava Noć muzeja, a još neke od manifestacija su Advent u Trakošćanu, Motorijada u Trakošćanu te proslava Praznika rada. Na web stranici Dvora Trakošćan postoji opcija virtualne šetnje čitavim dvorcem te okolnim perivojem. Dvor Trakošćan nudi i dodatne usluge fotografiranja, vjenčanja ili najma određenih prostorija. Moguće je vjenčanje na terasi dvorca ili najam šatora na livadi, najam terase dvorca za konzumaciju jela i pića, najam polivalentne dvorane u dvorcu (za sastanke i skupove) te najam prizemne i katne galerije (<https://trakoscan.hr/dodatne-usluge/>).

3.1.1. Trakošćansko jezero

Trakošćansko jezero nalazi se odmah podno dvorca te upotpunjuje i obogaćuje izgled cijele park-šume. Jezero je umjetno te je nastalo između 1853. i 1860. godine izgradnjom brane na potoku Čemernici. Izgrađeno je na inicijativu obitelji Drašković, koji su također zaslužni i za obnovu dvorca te cjelokupnog krajolika. Jezero je služilo kao ribnjak, ali imalo je i estetsku ulogu u oblikovanju izgleda krajolika. Jezero je dugo oko 1,5 kilometara i ima površinu od 17 hektara. Najveća dubina iznosi oko 2,5 metra te je bogato ribom. Ljeti se voda ugrije i do 22 stupnja celzijusa, dok se zimi zaledi i može ostati pokriveno ledom nekoliko mjeseci. Oko jezera nalazi se uređena staza nazvana „Put vila“ duga 5 kilometara. Uz duž staze nalazi se 20 poučnih točaka koje prikazuju informacije o biljnom i životinjskom svijetu oko jezera i u njemu. U trenutku pisanja ovog rada u jezeru nema vode jer je u tijeku projekt izmuljivanja i čišćenja Trakošćanskog jezera. Sadašnji izgled Trakošćanskog jezera vidljiv je na slici 4. Također, stara staza i mostovi oko jezera se uređuju i zamjenjuju novima te će nakon renovacije

šetnja oko jezera biti olakšana te dostupnija osobama s invaliditetom (<https://www.trakoscan.hr/park-suma.html>).

Slika 4. Sadašnji izgled Trakošćanskog jezera



Izvor: vlastita fotografija autora

3.1.2. Park-šuma Trakošćan

Park-šuma Trakošćan nalazi se u neposrednoj blizini dvorca, a proglašena je park-šumom 1955. godine. Park se prostire na 86 hektara i većinom prevladavaju hrast kitnjak, jela i bukva, ali i ima nekih egzotičnih vrsta poput crvene bukve i platane koje u jesen krajoliku daju šarenilo boja. Park-šuma uređena je kao perivoj u čijem se centru nalazi Trakošćansko jezero. Unutar park-šume nalazi se i kasnobarokna kapela sv. Križa (<https://priroda-vz.hr/podrucja/trakoscan/>).

3.2. Sakralni objekti

Zbog specifičnog reljefa i izgleda krajolika na području općine Bednja, s mnogo brežuljaka i dolina, na tim istim brežuljcima razvijale su se promatračke utvrde. Postoje povijesni ostaci i dokazi o nekoliko takvih utvrda u blizini kojih su često građene malene crkve i kapelice. Od očuvanih kapela ističu se crkva sv. Josipa na brdu Hum iznad Bednje, kapela sv. Tri Kralja na vrhu Ravne gore te kapela sv. Augustina i sv. Magdalene iznad naselja Jamno. Veći broj takvih sakralnih objekata je uništen te tako više ne postoje kapelice u naseljima Šaša, Zajčevo, Rinkovec, Prašnica i druga kapela na Ravnoj gori. Dokaz o njihovom nekadašnjem postojanju je karta bednjanske župe iz 1801. godine gdje su iste ucrtane. Na prostoru općine Bednja nalaze se još dvije župne crkve smještene u naseljima Vrbno i Cvetlin (Blažon i Koščak, 2020).

3.2.1. Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije

Najpoznatiji i najprepoznatljiviji sakralni objekt na području općine Bednja je župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije prikazana na slici 5. Smještena je u samom centru naselja Bednja, a prvi put se spominje još u 13. stoljeću. Današnja crkva sagrađena je 1802. godine na temeljima prethodne koja je stradala u odronu zemlje. Crkva se sastoji od polukružnog svetišta, tornja ispred glavnog ulaza te sakristije na južnoj strani. U unutrašnjosti crkve i uz njen južni zid nalaze se grobnice obitelji Drašković, a ispred crkve nalazi se pil odnosno poklonac Blažene Djevice Marije s Malim Isusom (slika 6) iz 1672. godine koji je jedan od najvrjednijih primjera gradnje tog doba (Blažon i Koščak, 2020).

Slika 6. Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije



Izvor: vlastita fotografija autora

Slika 5. Pil (poklonac)



Izvor: vlastita fotografija autora

Današnji izgled crkve je u kasnobaroknom i klasicističkom stilu. U crkvi se nalazi vrlo vrijedan inventar iz 18 stoljeća te jedan glavni oltar i četiri bočna oltara. Iza glavnog oltara nalazi se kasnobarokni oslik, a očuvano je i nekoliko fragmenata oslika iz 16. stoljeća. U neposrednoj blizini crkve nalazi se župni dvor izgrađen 1799. godine, a kao donator spominje se obitelj Drašković (Blažon i Koščak, 2020). Oko župnog dvora nalazi se još nekoliko gospodarskih građevina i park s dvije stare lipe. Lipe su 1969. godine zaštićene kao spomenik parkovne

arhitekture-skupina stabala. Točna godina sadnje nije poznata, no moguće je da veća lipa datira iz 17. stoljeća, iz vremena prethodne crkve (<https://priroda-vz.hr/podrucja/lipe-u-bednji-skupina-stabala/>).

Od ostalog inventara crkve treba spomenuti orgulje (slika 7). Orgulje u ovoj crkvi djelo su poznatog mletačkog graditelja Gaetana Moscatellija i datiraju iz 1812. godine. Ove orgulje jedini su sačuvani mletački instrument u ovom dijelu Hrvatske, no gotovo su u potpunosti promijenjene u odnosu na njihov prvotni izgled. Tijekom godina i brojnih popravaka orgulja, originalni dijelovi postupno su mijenjani drugim dijelovima te izgled orgulja danas više sličí njemačkom stilu izrade, a ne talijanskom. Razlog tome je i činjenica da su domaći graditelji bili više upoznati s njemačkim stilom gradnje koji je bio poznat na ovom području dok je talijanski stil bio bolje prepoznat u Dalmaciji. Stoga su domaći graditelji prilikom popravaka na orgulje ugrađivali dijelove po uzoru na njemački stil gradnje (Meder, 1992).

Slika 7. Moscatellijeve orgulje u crkvi Uznesenja Blaženje Djevice Marije Bednja



Izvor: <https://www.turizam-trakoscan.hr/moscatellijeve-orgulje-crkvi-sv-marije/>

Još jedna posebnost ove crkve su grobnice grofova Draškovića. Grofovi Drašković bili su najpoznatiji vlasnici dvorca Trakošćan, a crkvu su koristili kao privatnu crkvu i mauzolej. Unutar crkve uz južno pročelje nalazi se nekoliko nadgrobnih spomenika nekih od najistaknutijih članova plemićke obitelji Drašković. Unutar crkve nalazi se nekoliko kripti s posmrtnim ostacima Draškovića, a jedni od njih su barun Gašpar Drašković i njegova supruga Katarina koji datiraju iz 1586./87. godine. U crkvi se nalazi i nadgrobnji spomenik Gašpara Draškovića gdje je prikazan viteškim likom. Spomenik su dali postaviti njegovi sinovi Ivan II. i Petar L. nakon njegove smrti 1591. godine. Izvana uz južni zid crkve nalaze se grobnice obitelji Drašković (slika 8), a ovdje su pokopani grofica Julijana Erdödy Drašković (čiji je grob prikazan na slici 9) te grofovi Ivan Drašković i Dragutin Drašković (<https://www.turizam-trakoscan.hr/grobnice-obitelji-draskovic/>).

Slika 9. Grobnice obitelji Drašković



Izvor: vlastita fotografija autora

Slika 8. Grob Julijane Erdödy Drašković



Izvor: vlastita fotografija autora

3.2.2. Kapela sv. Josipa

Kapela sv. Josipa nalazi se na brdu Hum iznad naselja Bednja. Kapela se sastoji od svetišta, tornja i sakristije. Nalazi se na odličnoj strateškoj poziciji iako je sa svih strana okružena šumom te se s njenog tornja pruža pogled prema Lepoglavi, Ivancu, Bednji i Ravnoj gori. Iako je okružena šumom, toranj kapele je vidljiv iz Bednje i okolnih naselja. Kapela se prvi put spominje još 1666. godine u kanonskim vizitacijama kao zidana kapela. Iako je tada zapisano da je kapela zidana, na tajnim vojnim kartama iz 18. stoljeća navedeno je da je to samo drvena kapela. Na svodu kapele nalazi se oslik za koji se pretpostavlja da je pučki rad iz 17. stoljeća (Peškan i Pascuttini–Juraga, 2010). Danas se u kapeli održavaju svete mise tri puta godišnje. Povodom blagdana sv. Josipa 19. ožujka, povodom Gospe Karmelske 16. srpnja te povodom sv. Martina 11. studenog. Misna slavlja okupljaju velik broj vjernika i mještana te je nakon svake mise organizirano okupljanje popraćeno glazbom i gastronomskom ponudom. U neposrednoj blizini nalazi se objekt koji je služio kao klijet te je jedan od primjera tradicionalne gradnje bednjanskog područja. Na slici 10. vidljiva je tradicionalno građena klijet u neposrednoj blizini kapele sv. Josipa te posjetitelji proslave sv. Josipa 19. ožujka 2023. godine.

Slika 10. Proslava sv. Josipa



Izvor: vlastita fotografija autora

3.2.3. Kapela sv. Križa

Kapela sv. Križa (slika 11) nalazi se u neposrednoj blizini Dvorca Trakošćan te svojim izgledom upotpunjuje romantičarski dojam cjelokupnog perivoja. Kapela je građena u baroknom stilu, a dao ju je izgraditi Josip Kazimir Drašković sa suprugom Suzanom

Malatinski. Gradnja je započela 1972. godine, a završena je 1974. godine. Tijekom 18. stoljeća Draškovići su se brinuli o kapeli te se tamo održavaju mise, no početkom 19. stoljeća zapuštaju kapelu zbog nedostatka financijskih sredstava i dugova. Kapela je bila u dobrom stanju sve do 1944. godine kada Draškovići napuštaju Trakošćan, a kapela se zatvara. Bila je napuštena sve do 90-ih godina 20. stoljeća kada kreće njena obnova. Restauriran je dio inventara te obnovljena unutrašnjost i vanjski izgled kapele. Obnova je službeno završena 2018. godine te je kapela danas dio turističke ponude. U kapeli se održava misa te povremeni koncerti i ostala događanja, a najpopularnija je za održavanje vjenčanja (Blažon i Koščak, 2020).

Slika 11. Kapela sv. Križa



Izvor: vlastita fotografija autora

3.2.4. Kapela sv. Tri Kralja

Kapela sv. Tri kralja nalazi se na vrhu Ravne gore, a pripada naselju Meljan. Kapela se nalazi na odličnoj strateškoj poziciji te se sastoji od sakristije, tornja i svetišta s bogatim inventarom iz razdoblja baroka. Točna godina gradnje nije poznata, no na kapeli je uzidana ploča na kojoj je navedena 1961. godina. Procjenjuje se da je kapela sagrađena u srednjem vijeku te je tijekom godina više puta nadograđivana. Postoje zapisi da se nedaleko ove kapele nalazila još jedna kapela posvećena sv. Duhu, no ona danas više ne postoji (Peškan i Pascuttini–Juraga, 2010). Danas se u kapeli održava misa dva puta godišnje: povodom blagdana sv. Tri Kralja 6. siječnja te povodom Uskrsnog ponedjeljka. Nakon mise vjernici i svi ostali posjetitelji mogu uživati u

bogatij gastronomskoj ponudi i glazbi te brojnim drugim aktivnostima dostupnim na Ravnoj gori.

3.3. Bednjanski govor

Bednjanski govor je govor kojim se služe stanovnici općine Bednja, a pripada kajkavskom narječju. Zbog bogatstva vokala, naglasaka, glasovnih promjena i diftonga ubraja se među najkompliciranije i najmelodičnije govore kajkavskog narječja. Zbog izoliranosti bednjanskog kraja sačuvao je svoju posebnost kroz stoljeća te se sve više obogaćivao (Lončarić, 2005). Na tom području nisu se vodili ratovi niti je bilo razloga za većim iseljavanjima stanovništva. Današnji bednjanski jezik razlikuje se od onog korištenog prije nekoliko desetljeća. Struktura bednjanskog govora je takva da svojim vokalima i naglascima riječ iz bilo kojeg jezika može odmah poprimiti bednjanski oblik i novi naglasak. U povijesti najviše su na bednjanski govor utjecali njemački i mađarski jezik, dok danas najviše riječi iz hrvatskog književnog jezika dobivaju svoj bednjanski oblik i koriste se u govoru (evijyen-avion, nyermo-norma) (<https://www.selo.hr/bednjanski-govor/>).

Najbolji i najopširniji opis bednjanskog govora napisao je hrvatski jezikoslovac i leksikograf Josip Jedvaj. Rođen 1887. godine u Šaši pokraj Bednje i sam je pričao bednjanskim govorom te ga nastojao sačuvati za buduće generacije. On je u Hrvatskom dijalektološkom zborniku 1956. godine objavio svoju studiju o bednjanskom govoru, koja je uvrštena među najbolje opise nekog mjesnog govora (<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=69855>). Jedvaj je zapisao bednjanske riječi služeći se grafijskim sustavom hrvatskog jezika, a kako bi istaknuo preglášeno „u“ unutar riječi dodao je znak „y“. Bogatstvo vokala pokazuju 24 samoglasnika, preglasnika i dvoglasnika koji se razlikuju ovisno o vrsti naglasaka te uzlaznom/silaznom kretanju tona. Česta praksa je i dodavanje suglasnika j, h ili v ispred riječi koje počinju samoglasnikom (vugljen-ugljen, jegnjiša-ognjište, jyeke- oko). Stanovnici općine odali su mu počast nazvavši po njemu područnu školu u Vrbnu (Brezinščak Bagola i sur., 2017).

Prema (Jedvaj, 1956) još jedan od razloga očuvanja bednjanskog govora sve do danas je taj da su u prošlosti stanovnici Bednje većinom bili kmetovi i seljaci te nisu ni upotrebljavali druge govore osim svog. S razvojem industrije i postupnog prelaska s poljoprivrede, pojavila se potreba za novim riječima koje se dotad nisu koristile. Te riječi su se većinom uzimale iz njemačkog ili mađarskog jezika te im se dodao naglasak ili promijenio nastavak. Zbog složenosti jezika i različitih vokalnih glasova, govornici bednjanskog govora mogu puno lakše usvojiti naglaske i izgovor kako književnog jezika i ostalih govora kajkavskog narječja tako i

stranih jezika. Bednjanski je govor na čitavom području u kojem se priča većinom jednak, uz poneke drugačije izgovore nekih riječi ili potpuno novi oblik pojedinih riječi. Samo se govor stanovnika Rinkovca malo više razlikuje kod naglasaka pojedinih riječi, a tome se pripisuje utjecaj i blizina Lepoglave. U Rinkovcu se sljedeće riječi pišu i izgovaraju na sljedeći način: kèket (kokot), kèkeš (kokoš), gĭbunjico (gibanica), ĭdam pe vèdu (idem po vodu), dok se u ostalim mjestima te riječi izgovaraju: kekyet, kekyeš, gibûnjico, ĭdam pe vyedu. U prošlosti stanovnici općine nisu svoj govor smatrali posebnošću i pričali ga s ponosom već su smatrali da je govor ružan te su mijenjali izgovor riječi kad bi pričali s nekim iz drugog govornog područja. Upotrebljavali su štokavske riječi te drugačije naglaske kako bi ih bilo lakše razumjeti.

Danas je bednjanski govor poznat i prepoznatljiv u mnogim dijelovima Hrvatske pa i u susjednim zemljama. Lokalna vlast brojnim programima i radionicama nastoji promicati bednjanski govor te ga sačuvati od zaborava. Uz potporu Ministarstva kulture i medija već dugi niz godina provode se dječje radionice gdje djeca uče izgovor i važnost bednjanskog govora. Od ostalih programa očuvanja govora, u tijeku je izgradnja Polivalentnog centra bednjanskog govora te je u izradi rječnik bednjanskog govora. Važnost bednjanskog govora očituje se i u činjenici da je 2007. godine uvršten na Listu zaštićenih kulturnih dobara Republike Hrvatske (<https://registar.kulturnadobra.hr/#/details/Z-3324>). Važnost bednjanskog govora promiču brojne udruge i kulturno-umjetnička društva (u nastavku: KUD) s područja općine te glazbeni sastav Kavaliri koji svoje pjesme pjevaju na bednjanskom govoru.

4. TURISTIČKI POTENCIJAL OPĆINE BEDNJA

Općina Bednja uz sve poznate turističke resurse, posjeduje i brojne druge resurse koji bi u budućnosti mogli postati turistički posjećeni. Kako bi ti resursi postali turistički potrebna su značajna ulaganja u infrastrukturu, marketing i unaprjeđenje turističke ponude.

4.1. Prirodne ljepote

Na razvoj turizma velik utjecaj ima i prostor odnosno atraktivnost tog prostora. Prema (Bartoluci, 2013) prostor je temeljni resurs gdje djeluje turizam i koji svojom prirodnom atraktivnošću potiče turiste da ga posjete. Prostornim turističkim aktivnostima mogu se smatrati sve turističke aktivnosti koje su obilježene prostorom i svi atraktivni dijelovi tog prostora (Kušen, 2002:186). Brežuljkasti prostor općine utjecao je na različiti razvoj pojedinih brežuljaka pa je zbog toga i danas na mnogim mjestima vidljiva netaknuta priroda.

Osim perivoja u Trakošćanu, općina Bednja ima i brojne druge prirodne ljepote. Ravna gora s najvišom točkom od 686 metara pravo je odredište za sve ljubitelje planinarenja, paraglidinga ili slobodnog jedrenja. Ime je dobila po ravnom izgledu vrha te se smatra posljednjim ogrankom Alpa. Tamo se nalaze dva uzletišta za paraglidere te se održavaju državna i europska natjecanja u slobodnom jedrenju. Atraktivne stijene naziva Velike pećine, vidljive na slici 12, najbolje su mjesto za alpinističko penjanje na ovom području te su dobro poznate penjačima. S vrha se pruža pogled na bednjansku kotlinu, a vidljiv je i dvorac Trakošćan. Pogled s Ravne gore i paraglideri koji tamo lete vidljivi su na slici 13 (<https://www.turizam-trakoscan.hr/ravna-gora/>). Na Ravnoj gori nalaze se dva planinarska doma s gastronomskom ponudom i ležajevima za prihvrat posjetitelja. Isto tako planirana gradnja žičare od Trakošćana do Ravne gore učinit će goru još dostupnijom različitim vrstama turista, koji nužno ne planinare ili se bave avanturističkim aktivnostima. Time će turisti koji posjećuju Trakošćan imati još jednu aktivnost u ponudi te će se potencijalno duže zadržati u destinaciji. Isto tako planirana je izgradnja novih planinarskih i biciklističkih staza (Provedbeni program općine Bednja 2022.-2025).

Slika 13. Velike pećine



Izvor: <https://www.turizam-trakoscan.hr/velike-pecine/ravna-gora>

Slika 12. Paraglideri i pogled s Ravne gore



Izvor: [https://www.turizamvzz.hr/en/explore/nature/568 -](https://www.turizamvzz.hr/en/explore/nature/568-)

Iako se do vrha gore može autom, Ravna gora je više rekreativno odredište te se većina posjetitelja odlučuje na hodanje i planinarenje barem jednog dijela puta do vrha. Uz prirodne ljepote i spoj avanturističkih aktivnosti, Ravna gora ima veliki potencijal za razvoj avanturističkog turizma i privlačenje još više posjetitelja. Isto tako ima potencijala i za razvoj vjerskog turizma s obzirom na dva prethodno spomenuta hodočašća koja svake godine privlače brojne vjernike. Prema (Bartoluci, 2013) vjerski turizam tvore vjerske manifestacije koje su vezane za crkvene objekte i središta te takav oblik turizma privlači sve više turista.

Maceljska gora proteže se u smjeru zapad-istok od Slovenije do Trakošćana. Najviši vrh nalazi se na prostoru Slovenije i visok je 718 metara, dok je na području Hrvatske najviši vrh 489 metara. Bjelogorična šuma i mnoštvo potočnih dolina karakteristika su gore u okolici Trakošćana te to goru čini odredištem brojnim rekreativaca i planinara. Postoje predjeli za lakše i teže pješačke ture, popularno je mjesto za skupljanje gljiva te ima potencijala za razvoj lovnog turizma zbog prisustva velikog broja divljači (<https://www.turizam-trakoscan.hr/maceljska-gora/>). Također, cestom koja se nalazi na tom području se od 2021. godine vozi utrka svjetskog rally kupa. Dvije vožnje voze se na dionici Trakošćan-Vrbno u općini Bednja te je ta dionica

duga 13,15 kilometara i okuplja najbolje rally vozače svijeta. Na ovogodišnjoj utrci sudjelovale su 53 posade iz 23 zemlje svijeta te ovo natjecanje predstavlja veliku promociju Hrvatske i ovog područja. Utrka iz godine u godinu privlači sve više posjetitelja, kako iz Hrvatske tako i iz ostalih europskih zemalja (<https://www.varazdinska-zupanija.hr/vijesti/od-trakoscana-do-vrbna-u-opcini-bednja-ovu-nedjelju-vozila-su-se-dva-brzinska-ispita-posljednjeg-dana-wrc-croatia-rallyja.html>)

4.2. Manje poznate kulturne znamenitosti i običaji

Na području općine Bednja postoji velik broj tradicionalno građenih starih kuća, koje predstavljaju tradicionalnu gradnju i svakidašnji život mještana s ovog područja. Kuće su građene od drveta dok su krovovi pokriveni slamom. Ovakav način gradnje, osim pozitivne strane koju predstavlja tradicionalna bednjanska arhitektura, ima i negativnih strana. Tako građene kuće brže propadaju pod nepovoljnim vremenskim uvjetima te je većina tih kuća u vrlo lošem stanju. Bogato su kulturno nasljeđe i lokalna vlast nastoji obnoviti veći broj tih kuća kako bi se sačuvale za buduće generacije. Pretpostavlja se da takvih kuća ima nešto više od 150, a uređene su kuće u naselju Jamno te zaseoku Sajki (slika 14) u blizini Bednje (<https://www.bednja.hr/ruralna-arhitektura>). Tradicija općine Bednja nastoji se sačuvati korištenjem bednjanskog govora, nastupima KUD-ova s područja općine i nošenjem narodnih nošnji te prenošenjem starih običaja i tradicija na buduće generacije. Tako se usmenom predajom s generacije na generaciju prenašala i svadbena tradicija ovog područja poznata pod nazivom „Bednjanska svadba“. Svadba je prvi puta uprizorena 1980. godine, a za to je najzaslužniji bio Josip Genc. Osmislio je cjelokupni scenski okvir svadbe te ju podijelio u 4 dijela. KUD „Franjo Sert“ iz Bednje izvodi ovu poznatu predstavu te njeguje tradiciju i čuva ju od zaborava. Prilikom izvođenja predstave nosi se tradicionalna narodna nošnja koja je bijele boje te jednostavna i bez puno ukrasa (<https://www.bednja.hr/bednjanska-svadba>).

Slika 14. Otvaranje etno-kuće Sajki



Izvor: <https://www.varazdinske-vijesti.hr/nasim-krajem/dan-opcine-bednja-otvaranjem-etnohize-proslost-predali-u-ruke-buducnosti-6639>

4.3. Manifestacije

Na području općine Bednja održava se nekoliko manifestacija od kojih se neke održavaju već desetljećima. Najpoznatija manifestacija je proslava Velike Gospe (slika 17) koja se održava 15. kolovoza svake godine. To je ujedno i najposjećenija manifestacija s brojnim popratnim sadržajima. Glavni dio manifestacije je misno slavlje nakon kojeg posjetitelji mogu uživati u bogatoj gastronomskoj ponudi. Uz tradicionalno proštenje posjetitelji mogu na štandovima kupiti lokano proizvedene proizvode ili proizvode brojnih drugih izlagača te uživati u živoj glazbi cijelog dana. Većina manifestacija veže se uz vjerske praznike i hodočašća. Najpoznatija hodočašća su na Ravnu goru kod kapele sv. Tri kralja koja se svake godine održavaju na Uskrsni ponedjeljak i na praznik sv. Tri Kralja 6. siječnja. Još neke od manifestacija su Dani općine Bednja, Svibanjska noć i Etno festival u Cvetlinu, Vrbljenske večeri u Vrbnu, proslava Židorova (sv. Izidor) u Bednji, Noć muzeja u Trakošćanu, Motorijada u Trakošćanu, Potkova, Ljeto u Trakošćanu, a posljednjih nekoliko godina održava se i Advent u Trakošćanu (<https://www.turizam-trakoscan.hr/category/novosti/>).

Slika 15. Proslava Velike Gospe u Bednji



Izvor: <https://www.sjevneri.info/veliko-prostenje-povodom-blagdana-velike-gospe-u-bednji/>

Sve navedene manifestacije su poznate isključivo na lokalnoj i regionalnoj razini te najviše posjetitelja dolazi iz tih područja. Veći broj manifestacija vezan je uz hodočašća te ovdje postoji potencijal za razvoj vjerskog turizma. Hodočašća na Ravnu goru, na brdo Hum te ono najveće povodom Velike Gospe u Bednji, već tradicionalno okupljaju velik broj mještana, no potrebno je bolje promovirati te događaje i unaprijediti ponudu kako bi se čim više posjetitelja odlučilo na dolazak. Uz vjerski dio manifestacije postoji i gastronomska ponuda te glazba uz boravak u predivnoj prirodi. Ostale manifestacije bi također trebale unaprijediti promociju i više sredstava izdvojiti za marketing. Prema (Kotler i sur., 2010) turističke destinacije koriste događaje i atrakcije kao osnovnu strategiju za privlačenje turista te svaka zajednica, bez obzira na svoju veličinu, može turistima ponuditi različite događaje. Organizatori takvih događaja moraju ciljati na dovođenje vanjskih turista i informirati širu javnost te medijski popratiti događaj kako bi se vijest o događaju što više proširila. Često lokalne vlasti nastoje događajima pružiti zabavu lokalnoj zajednici te ne izdvajaju financijska sredstva za marketinške aktivnosti. Na taj način ne dostiže se puni potencijal događaja i ne ostvaruje se tolika zarada. Lokalna vlast bi tu veću zaradu kasnije mogla investirati u aktivnosti koje bi dovele vanjske turiste, a samim time i još više financijskih sredstava.

4.4. Unaprjeđenje turističke ponude

Lokalna vlast općine želi unaprijediti turizam u općini uvođenjem novih sadržaja u turističku ponudu. Jedan od sadržaja je izgradnja žičare koja bi povezivala Trakošćan s Ravnom gorom. Na taj način bi svi turisti koji ne žele planinariti ili biciklirati do vrha Ravne gore i dalje mogli vidjeti i posjetiti to mjesto. Tako bi se povećala posjećenost Ravne gore, ali isto tako uvela nova aktivnost za sve posjetitelje Trakošćana. Planirana je i izgradnja terena za mini golf, uz postojeće terene za tenis i odbojku. U Trakošćanu je također u planu izgradnja autokampa kako bi turisti imali mogućnost biranja između različitih vrsta smještajnih kapaciteta. U općini Bednja postoji samo jedan hotel i to je hotel Trakošćan te postoji nekoliko kuća za odmor. Izgradnja kuća za odmor se sve više povećava te se predviđa da će ih biti sve više i više u nadolazećim godinama. Kamp bi obogatio ponudu receptivnih kapaciteta te bi općina imala smještajne jedinice za različite vrste i potrebe turista. Isto tako ulaže se u prometnu infrastrukturu te obrazovanje kadrova. Daju se stipendije studentima s visokim ocjenama i deficitarnim zanimanjima kako bi nakon završenog studija ostali raditi na području općine (Provedbeni program općine Bednja 2022.-2025).

Kako bi se unaprijedio i sačuvao bednjanski govor lokalna vlast ima nekoliko projekata. U fazi gradnje je Polivalentni centar bednjanskog govora u samom središtu naselja Bednja. Centar će u svom sastavu imati i galeriju, kino dvoranu te prostorije za rad udruga s područja općine. Također se planira gradnja Interpretacijskog centra u naselju Pleš u zgradi stare osnovne škole. Planira se obnova i rekonstrukcija stare škole te prenamjena u interpretacijski centar opremljen najsuvremenijim muzejskim pomagalicama, multimedijalnom opremom te interaktivnim sadržajem. Posjetiteljima će se pričati priča o nastanku i važnosti bednjanskog govora za područje općine Bednja, ali i za čitavu Republiku Hrvatsku. Centar će imati i polivalentnu dvoranu te će prizemlje biti opremljeno smještajnim kapacitetima za prihvata djece u sklopu programa Škola u prirodi. Interpretacijski centar imat će suvenirnicu i info zonu gdje će posjetitelji moći saznati sve što ih zanima o znamenitostima i ostalim obilježjima općine Bednja. Informacije o općini posjetitelji će moći pronaći i na interpretacijskom punktu pod nazivom Općina Bednja, koji će biti napravljen na multimedijskoj platformi, odnosno LCD ekranu koji će se pretraživati dodiranjem (Devčić i Dražić Celić, 2022).

5. MOTIVI DOLASKA TURISTA U OPĆINU BEDNJA

Provedeno je istraživanje „Motivi dolaska turista u općinu Bednja“. Jedan od osnovnih ciljeva istraživanja bio je saznati koliko ispitanika prepoznaje kulturne znamenitosti s područja općine te koji su njihovi motivi dolaska u općinu Bednja. Uz odgovore na ova pitanja, prikupljene su i druge korisne informacije koje daju uvid u percepciju općine Bednja kao turističke destinacije među turistima.

5.1. Metodologija istraživanja

Istraživanje je provedeno za područje općine Bednja kako bi se identificirali glavni motivi dolaska turista u općinu Bednja, analiziralo zadovoljstvo pruženom uslugom u destinaciji i istražio stupanj poznavanja manifestacija prisutnih na području općine Bednja. Korišteno je opisno istraživanje za dobivanje podataka zato što je najbolje odgovaralo tipu istraživanja, a istraživanje je provedeno od 11. do 20. svibnja 2023. godine. Sastavljen je online anketni upitnik sa 17 pitanja na koja je odgovorio 171 ispitanik. Anketni upitnik (prilog 1) sastavljen je u programu Google obrasci te distribuiran na društvenim mrežama Facebook i Instagram. Uzorak su predstavljale sve osobe koje nemaju prebivalište na području općine Bednja iz razloga jer osnovna definicija turista glasi da je to osoba koja putuje izvan mjesta stalnog boravka. Anketnim upitnikom željelo se istražiti i poznavanje manifestacija i znamenitosti općine Bednja pa su u uzorak uključene i osobe koje nisu nužno posjetile destinaciju. Dakle, konačan uzorak se sastojao od 142 ispitanika koji čine ciljnu skupinu. Svi podaci su obrađeni i analizirani pomoću formula i funkcija Microsoft Office Excel-a.

U anketnom upitniku postavljena su sljedeća pitanja:

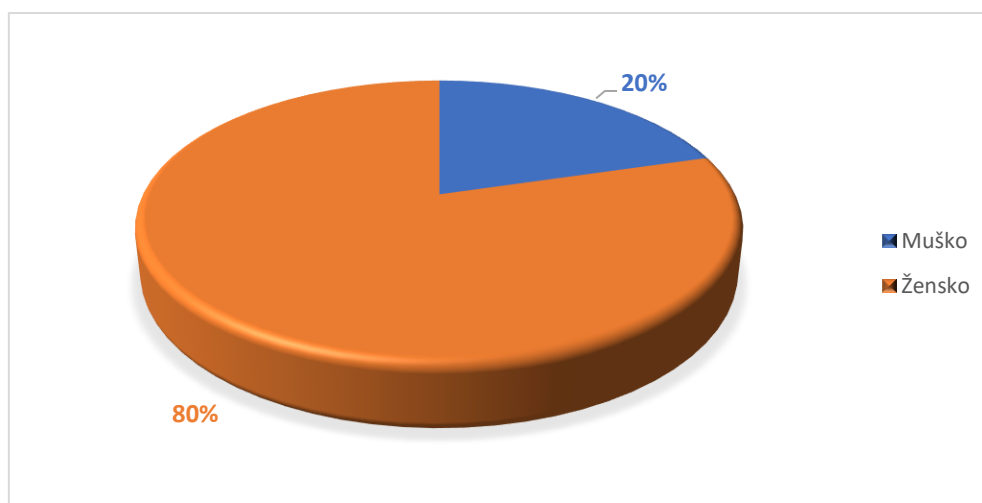
1. Spol.
2. Dob.
3. Vaš radni status.
4. Imate li prebivalište na području općine Bednja?
5. Najviši završeni stupanj obrazovanja.
6. Koje su Vam 3 najpoznatije znamenitosti općine Bednja?
7. Jeste li ikad čuli za bednjanski govor?
8. Jeste li posjetili neki lokalitet na području općine Bednja?
9. Koliko puta ste posjetili općinu Bednja?
10. Ako niste posjetili biste li željeli? A ako jeste, biste li posjetili ponovno?

11. Jeste li odsjeli u nekom od sljedećih smještajnih kapaciteta?
12. Ako ste posjetili, koliko ste zadovoljni ugostiteljskom ili drugom pruženom uslugom u općini Bednja?
13. Koji je bio motiv Vašeg dolaska?
14. Zna li za neke manifestacije koje se održavaju na području općine Bednja?
15. Koja je Vama najpoznatija manifestacija na području općine Bednja?
16. Smatrate li da treba uvesti više aktivnosti i događanja u ponudu općine Bednja?
17. Smatrate li da općina Bednja ima potencijala da postane prepoznatljiva turistička destinacija u Republici Hrvatskoj?

5.2. Karakteristike uzorka

Od ukupno 142 ispitanika uključena u ovo istraživanje njih 113 je ženskog roda, a ostalih 29 je muškog roda. Odnos spolova u postotku prikazan je u grafikonu 1.

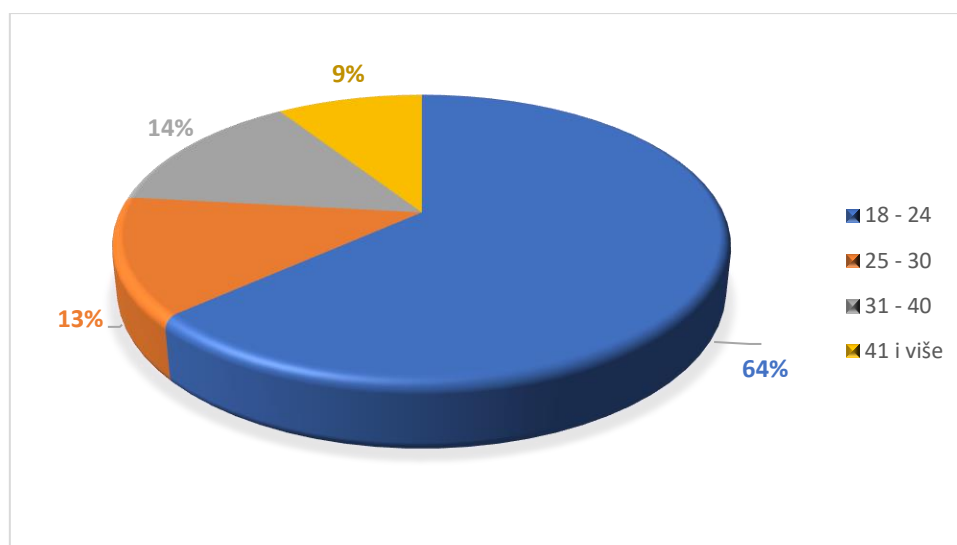
Grafikon 1. Spolna struktura ispitanika



Izvor: Vlastita izrada autora

Dob ispitanika podijeljena je u 4 kategorije. Kategoriji od 18-24 pripada 90 ispitanika, kategoriji 25-30 pripada 19 ispitanika, kategoriji 31-40 pripada 20 ispitanika te kategoriji 41 i više pripada 13 ispitanika. Odnos dobnih skupina u postotku prikazan je grafikonom 2.

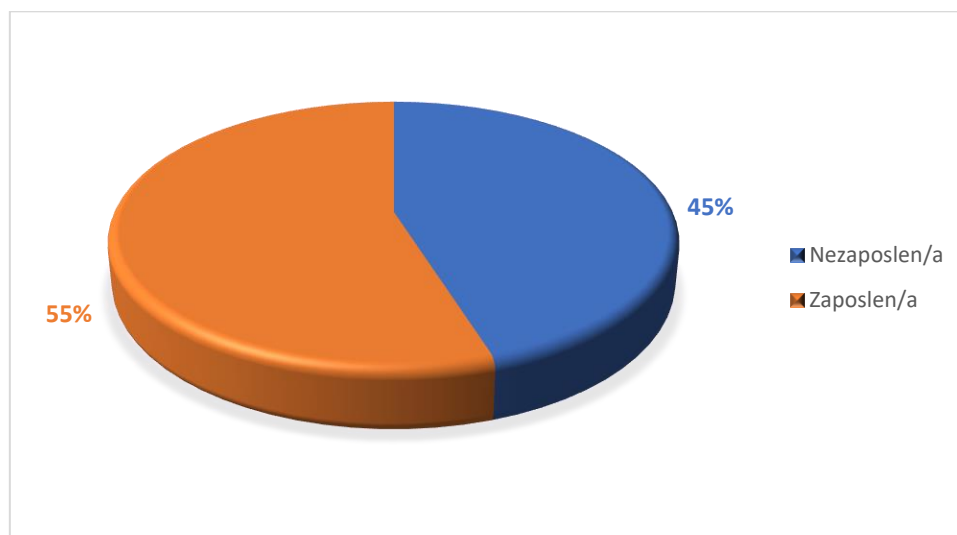
Grafikon 2. Dobna struktura ispitanika



Izvor: Vlastita izrada autora

Od ukupnog broja ispitanika (142) njih 78 je zaposleno odnosno u radnom statusu, dok je ostalih 64 nezaposleno. Odnos (ne)radnog statusa ispitanika prikazan je u postotku grafikonom 3.

Grafikon 3. Radni status ispitanika

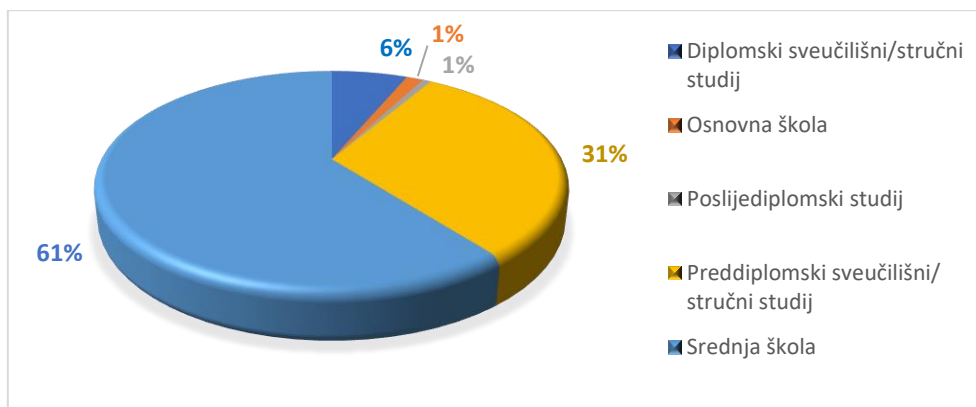


Izvor: Vlastita izrada autora

Od demografskih podataka, zatim je istražen stupanj obrazovanja ispitanika. Stupanj obrazovanja podijeljen je u pet kategorija, koje označuju najviši završeni stupanj obrazovanja u trenutku sudjelovanja u istraživanju. Od ukupnog broja ispitanika 2 imaju završenu samo osnovnu školu, srednju školu je završilo 86 ispitanika, preddiplomski studij je završilo 44

ispitanika, diplomski studij je završilo 9 ispitanika te je 1 ispitanik završio poslijediplomski studij. Odnos podataka u postocima prikazan je grafikonom 4.

Grafikon 4. Stupanj obrazovanja ispitanika



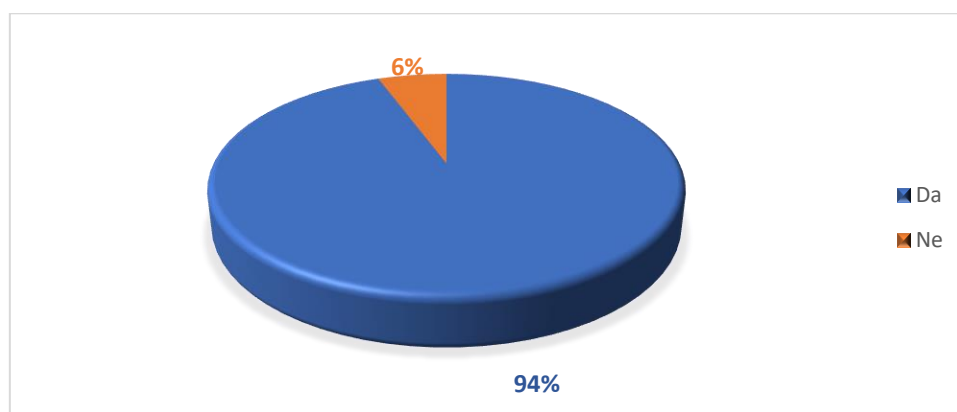
Izvor: Vlastita izrada autora

5.3. Rezultati istraživanja

1. „Jeste li posjetili neki lokalitet na području općine Bednja?“,

Istraživanjem se za početak željelo saznati koliko je točno ispitanika posjetilo istraživanu destinaciju. Prema podacima od ukupnog broja ispitanika, njih 134 je posjetilo destinaciju dok ostalih 8 nije posjetilo destinaciju. Odnos podataka u postocima prikazan je grafikonom 5.

Grafikon 5. Ispitanici koji su posjetili općinu Bednja



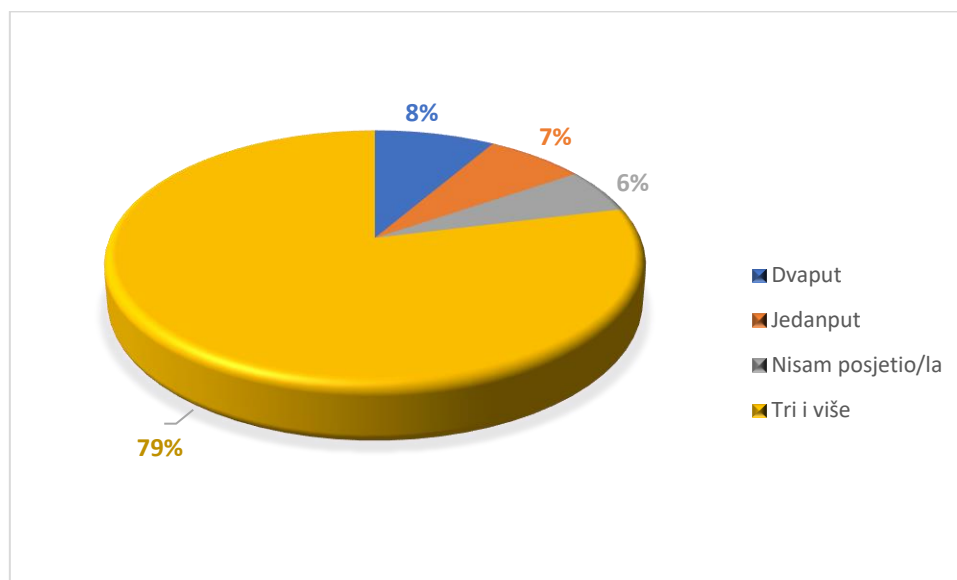
Izvor: Vlastita izrada autora

2. „Koliko puta ste posjetili općinu Bednja?“

Istraživanjem se istražila i učestalost posjeta ispitanika općini Bednja (grafikon 6). Odgovori na pitanje podijeljeni su u 4 kategorije (jedanput, dvaput, tri i više te nisam posjetio/la). Samo

jednom je destinaciju posjetilo 10 ispitanika, dvaput ju je posjetilo 12 ispitanika, a tri i više puta posjetilo je najviše, 112 ispitanika. Prema tome se može zaključiti da se posjetitelji rado vraćaju u destinaciju. Destinaciju nije posjetilo 8 ispitanika.

Grafikon 6. Broj posjeta ispitanika općini Bednja

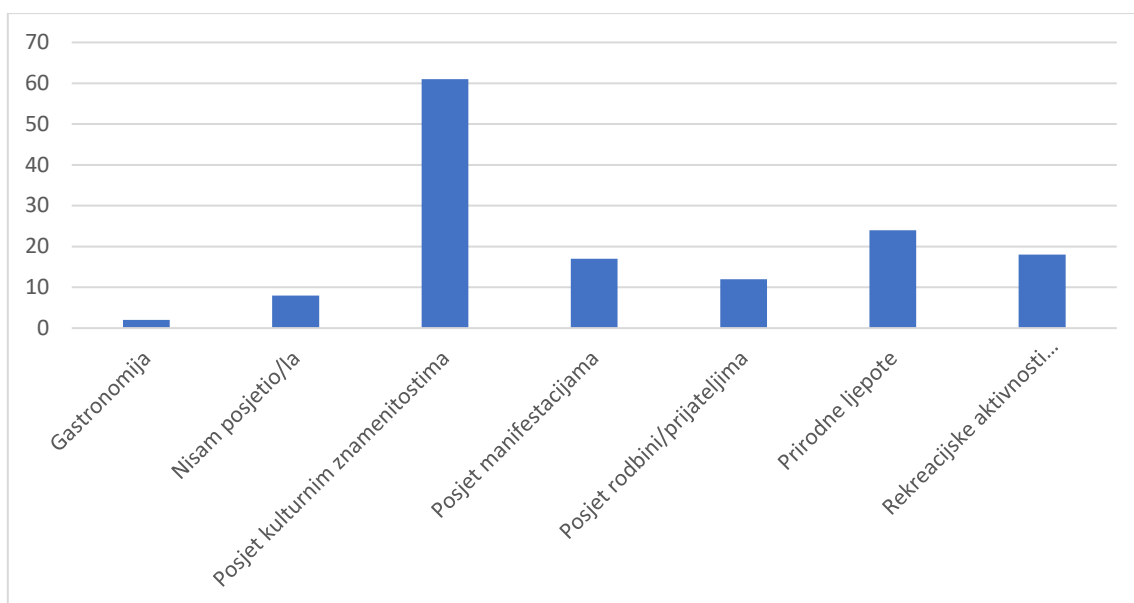


Izvor: Vlastita izrada autora

3. „Koji je bio motiv Vašeg dolaska?“

Jedan od ciljeva istraživanja bio je i istražiti motive dolaska turista u općinu Bednja. Ponuđeni su sljedeći motivi: gastronomija, posjet kulturnim znamenitostima, posjet manifestacijama, posjet rodbini/prijateljima, prirodne ljepote, rekreacijske aktivnosti (planinarenje, bicikliranje) i nisam posjetio/la. Najčešći motiv je posjet kulturnim znamenitostima koji je odabrao 61 ispitanik. Zatim slijede prirodne ljepote koje je odabralo 24 ispitanika. Rekreacijske aktivnosti je kao motiv navelo 18 ispitanika, a posjet manifestacijama 17 ispitanika. Posjet rodbini/prijateljima izabralo je 12 ispitanika, gastronomija je bila motiv za 2 ispitanika, a njih 8 nije posjetilo destinaciju. Iz ovih podataka zaključuje se da je dominantan motiv posjet kulturnim znamenitostima i da se na njima temelji turizam općine Bednja. Odnos podataka prikazan je grafikonom 7.

Grafikon 7. Motivi dolaska turista u općinu Bednja

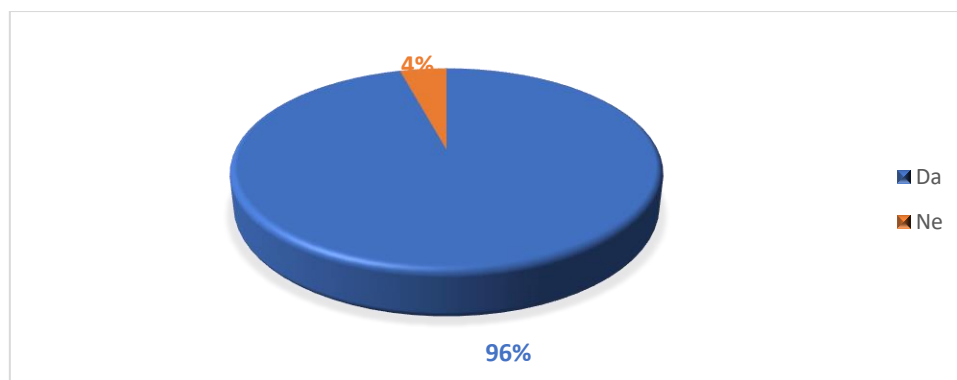


Izvor: Vlastita izrada autora

4. „Jeste li ikad čuli za bednjanski govor?“

Nadalje, istražilo se poznavanje bednjanskog govora među ispitanicima. Bednjanski govor je jedna od posebnosti općine Bednja te je uvršten popis nematerijalne baštine Republike Hrvatske što ga čini važnim turističkim potencijalom. Od ukupnog broja ispitanika, njih 136 čulo je za bednjanski govor dok preostalih 6 ispitanika nije. Prema tome se zaključuje da bednjanski govor ima prepoznatljivost među turistima, no još nije dovoljno iskorišten u turističke svrhe. Odnos podataka u postocima vidljiv je na grafikonu 8.

Grafikon 8. Poznavanje Bednjanskog govora među ispitanicima

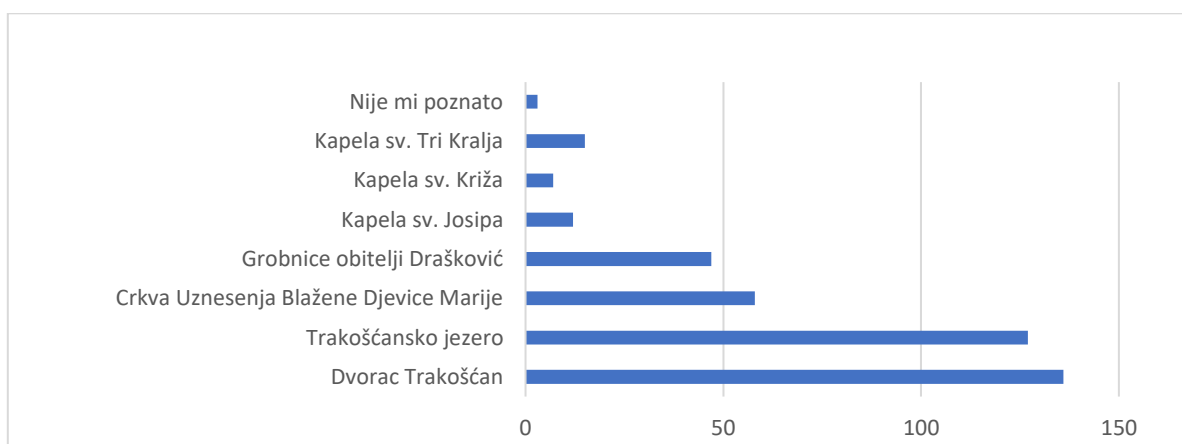


Izvor: Vlastita izrada autora

5. „Koje su Vam 3 najpoznatije znamenitosti općine Bednja?“

Istražilo se i poznavanje znamenitosti općine Bednja među ispitanicima, te su odabirali njima najpoznatije 3 znamenitosti. Najpoznatija znamenitost ispitanicima je dvorac Trakošćan sa 136 odabira, a slijedi ga Trakošćansko jezero sa 127 odabira. Najmanje poznata znamenitost je kapela sv. Križa sa 7 odabira. Zaključno, 3 ispitanika navela su da im nije poznata nijedna od ovih znamenitosti. Istraživanjem se zaključuje da je najpoznatija znamenitost općine Bednja dvorac Trakošćan s jezerom te da treba povećati prepoznatljivost ostalih kulturnih znamenitosti na području općine Bednja. Spomenuti podaci prikazani su grafikonom 9.

Grafikon 9. Poznavanje znamenitosti općine Bednja

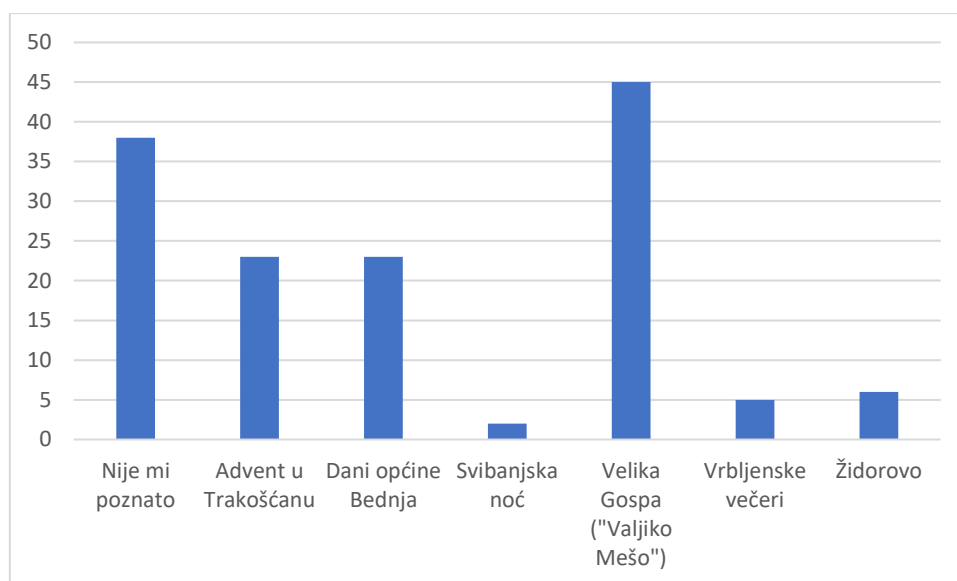


Izvor: Vlastita izrada autora

6. „Znate li za neke manifestacije koje se održavaju na području općine Bednja?“

Još jedan od ciljeva istraživanja bio je istražiti stupanj prepoznatljivosti manifestacija na području općine Bednja. Na grafikonu 10. navedene su neke manifestacije na području općine Bednja te kategorija „nije mi poznato“. Ispitanicima je najpoznatija manifestacija bila proslava Velike Gospe te ju je odabralo 45 ispitanika. Iza ove manifestacije najviše odabira ima kategorija „nije mi poznato“ s 38 odabira po čemu se zaključuje da manifestacije nisu dovoljno prepoznatljive i promovirane u turističke svrhe te da ima puno mjesta za napredak. Dakle, potrebno je bolje marketinško predstavljanje manifestacija izvan općine te obogaćivanje ponude samih manifestacija.

Grafikon 10. Poznavanje manifestacija na području općine Bednja

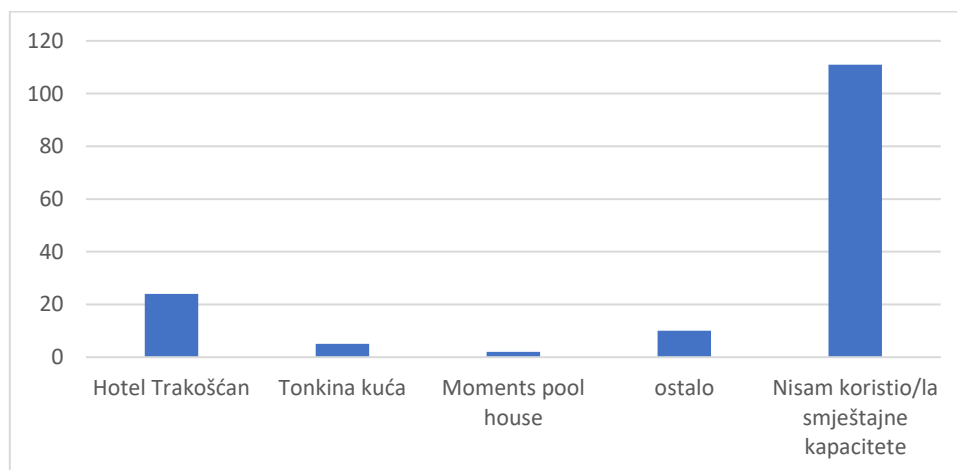


Izvor: Vlastita izrada autora

7. „Jeste li odsjeli u nekom od sljedećih smještajnih kapaciteta?“

Od ukupnog broja ispitanika njih 35 koristilo je neki od smještajnih kapaciteta na području općine Bednja, a odnos podataka prikazan je na grafikonu 11. Od tih 35 ispitanika 6 ih je koristilo više od jednog ponuđenog smještajnog objekta. Ponuđena su tri smještajna objekta, kategorija „ostalo“ te kategorija „nisam koristio/la smještajne kapacitete“. Najviše ispitanika, njih 111, odabralo je upravo tu posljednju kategoriju („nisam koristio/la smještajne kapacitete“) prema čemu se zaključuje da posjetitelji u većini slučajeva ne koriste smještajne objekte prilikom posjeta općini Bednja. Prema tome se zaključuje da je potrebno obogatiti ponudu destinacije dodatnim aktivnostima kako bi se posjetitelji dulje zadržali u destinaciji.

Grafikon 11. Korištenje smještajnih kapaciteta na području općine Bednja

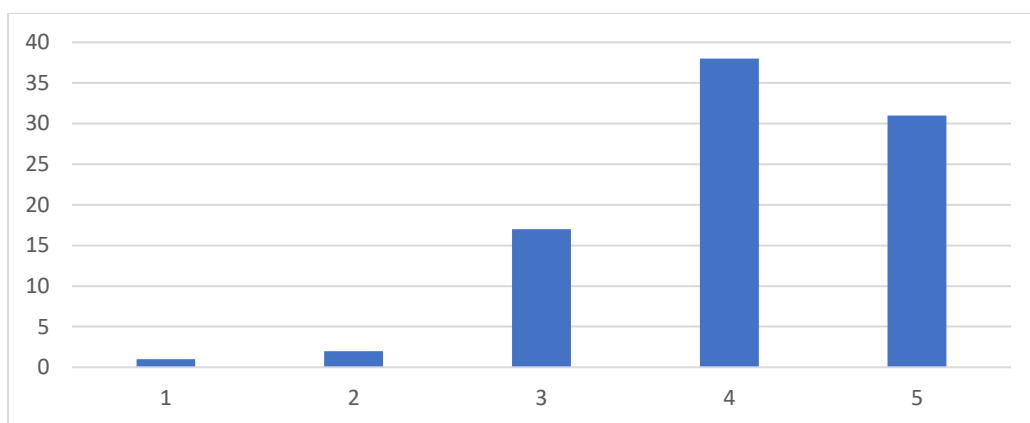


Izvor: Vlastita izrada autora

8. „Ako ste posjetili, koliko ste zadovoljni ugostiteljskom ili drugom pruženom uslugom u općini Bednja?“

Ukupno 89 ispitanika ocijenilo je zadovoljstvo ugostiteljskom ili drugom pruženom uslugom na području općine Bednja. Prikupljeni podaci prikazani su ljestvicom od 1 do 5 na grafikonu 12. Na ljestvici broj 1 označava „nisam zadovoljan“, a broj 5 „u potpunosti zadovoljan“. Najviše ispitanika, njih 38, odabralo je ocjenu 4, a sljedeći najviši broj odabira imala je ocjena 5 s 31 odabirom. Prosječna ocjena zadovoljstva ispitanika iznosi 4,08. Prema istraživanju može se zaključiti da je kvaliteta pruženih usluga na zadovoljavajućoj razini, no i da ima mnogo mjesta za napredak kako bi svaki turist dobio vrhunsku kvalitetu usluge.

Grafikon 12. Zadovoljstvo ugostiteljskom ili drugom pruženom uslugom u općini Bednja

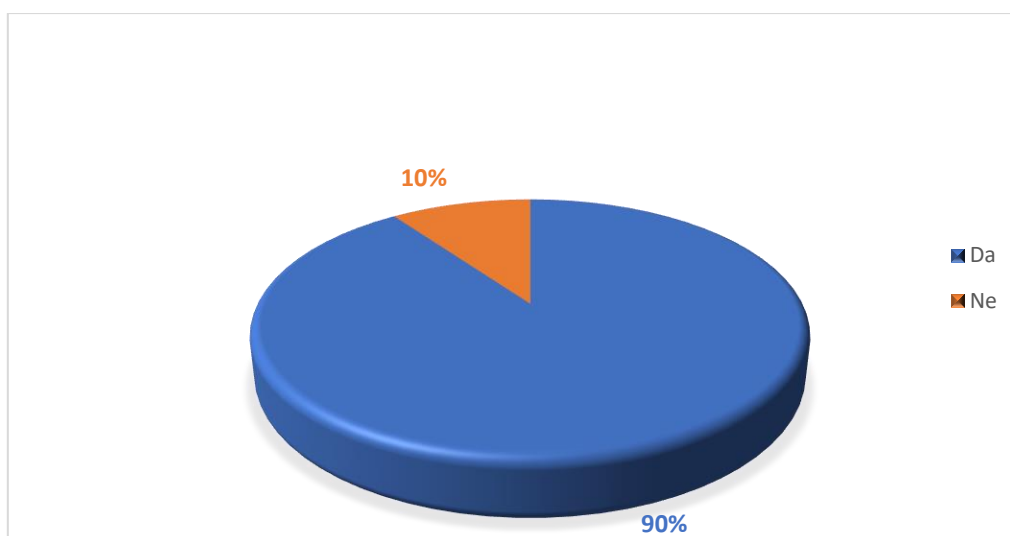


Izvor: Vlastita izrada autora

9. „Smatrate li da treba uvesti više aktivnosti i događanja u ponudu općine Bednja?“

Na grafikonu 13. vidljivo je da od ukupno 142 ispitanika, njih 128 smatra da bi se u ponudu općine Bednja trebale uvesti dodatni aktivnosti te se zaključuje da turistička ponuda i dalje nije na željenoj razini.

Grafikon 13. Uvođenje dodatnih aktivnosti u ponudu općine Bednja

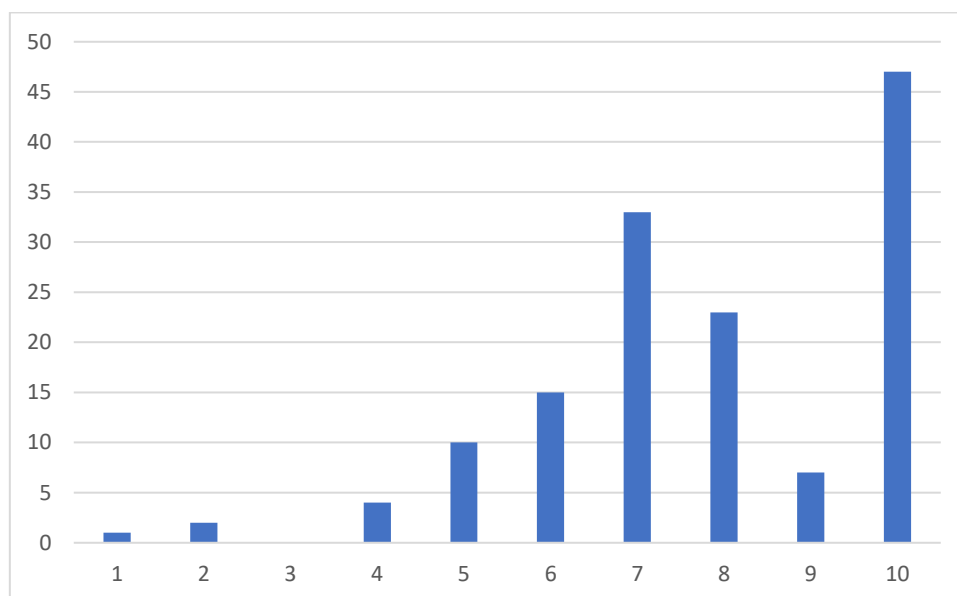


Izvor: Vlastita izrada autora

10. „Smatrate li da općina Bednja ima potencijala da postane prepoznatljiva turistička destinacija u Republici Hrvatskoj?“

Na samom kraju istraživanja, istraživalo se mišljenje ispitanika o turističkom potencijalu općine Bednja kao turističke destinacije unutar Republike Hrvatske. Ispitanici (142) su svoje mišljenje izrazili na ljestvici od 1 do 10 u kojoj 1 označava „nema potencijala“, a 10 „ima veliki potencijal“. Odnos podataka vidljiv je na grafikonu 14. Najviše ispitanika (47) ocijenilo je potencijal općine Bednja brojem 10. Prosječna ocjena ispitanika iznosi 7,81 prema čemu se može zaključiti da općina Bednja ima veliki potencijal da još više poveća svoju prepoznatljivost na području RH te postane odredište još većeg broja turista.

Grafikon 14. Mišljenje ispitanika o potencijalu općine Bednja da postane prepoznatljiva turistička destinacija u RH



Izvor: Vlastita izrada autora

5.4. Ograničenja istraživanja

Prilikom provedbe istraživanja nije bilo većih ograničenja u vezi prikupljanja podataka i ciljne skupine ispitanika. Manji broj ispitanika (njih 20) nije shvatio ili dobro pročitao koji je cilj istraživanja. U opisu istraživanja je naglašeno kako anketu ispunjavaju isključivo osobe koje nemaju prebivalište na području općine Bednja, a upravo ovih 20 ispitanika navelo je da im je prebivalište u općini Bednja. Još 9 ispitanika uklonjeno je iz ispitivanja zbog kontradiktornih odgovora na pojedina pitanja, koja bi ugrozila rezultate istraživanja. Dakle, ukupno 29 ispitanika, koji su popunili anketu, nije obuhvaćeno ovim istraživanjem. U postotku taj podatak iznosi 16,96 % ispitanika od ukupnog broja ispitanika (171).

6. ZAKLJUČAK

Nakon opisa svih kulturnih znamenitosti i ostalih manje i više poznatih resursa općine može se zaključiti kako općina Bednja ima mnogo resursa za još veći razvoj turizma u budućnosti. Od kulturnih znamenitosti, prirodnih ljepota, tradicije i običaja, manifestacija, tradicionalne arhitekture, jedinstvenog bednjanskog govora i raznih dostupnih aktivnosti, svaki turist može pronaći nešto za sebe te svoj boravak u općini Bednja učiniti posebnim. Turizam u općini Bednja još nije razvijen na visokoj razini te su potrebna ulaganja u postojeću turističku infrastrukturu i marketinške aktivnosti kako bi što veći broj potencijalnih turista imao informacije o događanjima unutar općine. Potrebno je i obogatiti postojeću turističku ponudu te uvesti nove aktivnosti, povećati broj receptivnih kapaciteta i produžiti boravak turista u destinaciji. Kako bi se saznalo mišljenje turista o općini Bednji kao destinaciji provedeno je istraživanje koje je pružilo mnogo korisnih informacija koje se mogu iskoristiti u daljnjem razvoju i unaprjeđivanju turizma na tom području.

Nakon provedenog istraživanja i prikaza rezultata vidljivo je da ispitanici prepoznaju općinu Bednju kao destinaciju te prepoznaju kulturne znamenitosti koje se na tom području nalaze. Najprepoznatljivija znamenitost je zasigurno dvorac Trakošćan s okolnom park-šumom i jezerom. Ispitanici također prepoznaju i sakralne objekte na području općine Bednja, a kao najčešći motiv posjeta ispitanika navodi se upravo posjet kulturnim znamenitostima. Kako bi turisti saznali i za druge kulturne znamenitosti osim dvorca Trakošćan potrebne su češće marketinške aktivnosti u njihovom populariziraju i promociji. Podatak koji također ide u prilog turističkom razvoju općine Bednja je i činjenica da je većina turista posjetila destinaciju tri i više puta te se turisti nakon posjeta ponovno vraćaju u destinaciju. Taj podatak je potrebno iskoristiti u obogaćivanju turističke ponude te uvođenju dodatnih aktivnosti kojih u destinaciji nedostaje. Osim kulturnih znamenitosti važan adut u daljnjem razvoju turizma općine Bednja je i bednjanski govor. Bednjanski govor je posebnost tog područja, a o njegovu važnost potvrđuje i uvrštenje na popis nematerijalne kulturne baštine Republike Hrvatske. Čak 96% ispitanika čulo je za bednjanski govor te je prepoznatljiv među turistima, no nije dovoljno prisutan u turističkoj ponudi općine. Analiza zadovoljstva ugostiteljskom ili drugom pruženom uslugom pokazala je prosječnu ocjenu ispitanika 4,08 od maksimalnih 5. Dakle, kvaliteta pruženih usluga je na vrlo dobroj razini, no također ima mnogo mjesta za napredak kako bi svaki turist dobio vrhunsku kvalitetu usluge.

Iz rezultata istraživanja vidljivo je da većina turista ne koristi smještajne kapacitete na području općine Bednja što znači da u općinu dolaze većinom na jedan dan. Potrebno je dodatno unaprjeđenje ponude kako bi se turisti u destinaciji zadržali što duže. Istraživanje obuhvaća i prepoznavanje manifestacija na području općine Bednja od strane ispitanika. Ispitanicima je najpoznatija manifestacija bila proslava Velike Gospe. Iza ove manifestacije najviše odabira ima kategorija „nije mi poznato“ po čemu se zaključuje da manifestacije nisu dovoljno prepoznatljive i promovirane u turističke svrhe te da ima mnogo mjesta za napredak. Za kraj, ispitanici su ljestvicom od 1 do 10 ocijenili turistički potencijal općine Bednja da postane prepoznatljiva turistička destinacija u Republici Hrvatskoj. Prosječna ocjena ispitanika iznosi 7,81 prema čemu se može zaključiti da općina Bednja ima veliki potencijal da još više poveća svoju prepoznatljivost na području RH te postane odredište još većeg broja turista.

7. LITERATURA

1. Bartoluci, M. (2013). *Upravljanje razvojem turizma i poduzetništva: Turistička politika, razvoj i poduzetništvo u turizmu*. Zagreb: Školska knjiga d.d.
2. Bartoluci, M. i sur. (2018). Sredstva EU fondova u funkciji razvoj ruralnog turizma u Hrvatskoj. *Acta Economica Et Turistica*, 4 (1), str. 63-64. Hrčak [online]. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/296320> [31.07.2023].
3. Blažon, N., Koščak, A. (2020). *Bednja-mjesto i župa Uznesenja Blažene Djevice Marije: zbornik radova sa znanstvenoga skupa o povijesti bednjanske župe i trakošćanskoga vlastelinstva te povijesno-umjetnički prikazi sakralne baštine na području župe Bednja Trakošćan*. Bednja: Župa Uznesenja Blažene Djevice Marije: Ogranak Matice hrvatske Bednja
4. Demonja, D. i Ružić, P. (2010). *Ruralni turizam u Hrvatskoj: s hrvatskim primjerima dobre prakse i europskim iskustvima*. Prvo izdanje. Samobor etc.: Meridijani etc.
5. Devčić, J. i Dražić Celić, V. (2022). Interpretacijski plan interpretacijskog centra bednjanskog govora. Interpretacijski plan. Šibenik: Invictus consulting d.o.o.
6. Državni zavod za statistiku. Dolasci i noćenja turista. Dostupno na: https://podaci.dzs.hr/media/gwcghawn/si-1700_turizam-u-2021.pdf. (13. 05. 2023).
7. Dvor Trakošćan. Dodatne usluge. Dostupno na: <https://trakoscan.hr/dodatne-usluge/>. (16. 07. 2023).
8. Dvor Trakošćan. Park-šuma. Dostupno na: <https://trakoscan.hr/park-suma/>. (22. 06. 2023).
9. Đurić, T. i Feletar, D. (1992). *Trakošćan: Biser Hrvatskog zagorja*. U: Stari gradovi, dvorci i crkve sjeverozapadne Hrvatske. Četvrto dopunjeno izdanje. Koprivnica: Mali princ: Ogranak Matice hrvatske. str. 101.-104.
10. ENCIKLOPEDIJA Hrvatskoga. (2017). *B: bednjanski govor*. U: Brezinščak Bagola, B., Cesarec, I. i Klemenčić, M., ur., *Enciklopedija Hrvatskog zagorja*. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža. str. 62.
11. Hrvatska enciklopedija. Leksikografski zavod Miroslav Krleža. Dostupno na: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=69855>. (13. 07. 2023).
12. Hrvatska turistička zajednica. Projekti i potpore – Godišnje hrvatske turističke nagrade. Dostupno na: <https://www.htz.hr/hr-HR/projekti-i-potpore/godisnje-hrvatske-turisticke-nagrade/arhive-nagrada/destinacija-godine>. (31.07.2023).
13. Jedvaj, J. (1956). Bednjanski govor. *Hrvatski dijalektološki zbornik*, (1), str. 282-283. Hrčak [online]. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/clanak/287981> [13.07.2023].

14. Kotler P., Bowen T. J., Makens C. J. (2010) *Marketing u ugostiteljstvu, hoteljerstvu i turizmu*. Četvrto izdanje. Zagreb: Mate d.o.o.
15. Krznar, S., Mravlinčić, I. (2007). *Trakošćan burg-muzej*. Trakošćan: Dvor Trakošćan.
16. Lončarić, M. (2005). *Kajkavsko narječje: Bednjanski govor u kajkavštini*. U: Lisac, J., ur., Kajkaviana & Alia: Ogleđi o kajkavskim i drugim hrvatskim govorima. Čakovec: Zrinski d.d. etc. str. 155-158.
17. Meder, J. (1992). *Bednja, Ivanec: Župna crkva Uznesenja Marijina*. U: Ukrainčik, V., ur., Orgulje u Hrvatskoj. Zagreb: Globus: Zavod za zaštitu spomenika kulture Republike Hrvatske. str. 136.
18. Općina Bednja. Bednjanska svadba. Dostupno na: <https://www.bednja.hr/bednjanska-svadba>. (20.07.2023).
19. Općina Bednja. Klima. Dostupno na: <http://www.bednja.hr/klima> . (15. 06. 2023).
20. Općina Bednja. Prirodni položaj. Dostupno na: <http://www.bednja.hr/prirodni-položaj> . (15. 06. 2023).
21. Općina Bednja. Ruralna arhitektura. Dostupno na: <https://www.bednja.hr/ruralna-arhitektura>. (20.07.2023).
22. Peškan, I., Pascuttini–Juraga, V. (2010). Kulturni krajolik bednjanskog kraja. *Starohrvatska prosvjeta*, III (37), str. 209-218. Hrčak [online]. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/clanak/120728>. [15.07.2023].
23. Priroda Varaždinske županije. JU za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode. Dostupno na: <https://priroda-vz.hr/podrucja/lipе-u-bednji-skupina-stabala/>. (02. 07. 2023).
24. Priroda Varaždinske županije. Zaštićena područja-Trakošćan. Dostupno na: <https://priroda-vz.hr/podrucja/trakoscan/>. (22. 06. 2023).
25. Provedbeni program općine Bednja 2022.-2025. Dostupno na: <https://www.bednja.hr/dokument/provedbeni-plan-opcine-bednja-za-razdoblje-2022-2025-1136> (31. 07. 2023).
26. Republika Hrvatska, Ministarstvo kulture i medija. Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. Dostupno na: <https://registar.kulturnadobra.hr/#/details/Z-3324>. (13. 07. 2023).
27. Selo. Čuvari baštine-Bednjanski govor. Dostupno na: <https://www.selo.hr/bednjanski-govor/> . (25. 06. 2023).
28. Službeni vjesnik Varaždinske županije. (2021). Dostupno na: https://glasila.hr/upload_data/site_files/svvz3321.pdf. (18. 06. 2023).
29. Turistička zajednica općine Bednja. Dostupno na: <https://www.turizam-trakoscan.hr/category/novosti/> . (25. 06. 2023).

30. Turistička zajednica općine Bednja. Grobnice obitelji Drašković. Dostupno na: <https://www.turizam-trakoscan.hr/grobnice-obitelji-draskovic/> . (20. 07. 2023).
31. Turistička zajednica općine Bednja. Maceljska gora. Dostupno na: <https://www.turizam-trakoscan.hr/maceljska-gora/> (20. 07. 2023).
32. Valčić, M. (2018). *Turizam i kultura*. Zagreb: Naklada Jurčić d.o.o.
33. Varaždinska županija. Od Trakošćana do Vrba u Općini Bednja ovu nedjelju vozila su se dva brzinska ispita posljednjeg dana WRC Croatia Rallyja. Dostupno na: <https://www.varazdinska-zupanija.hr/vijesti/od-trakoscana-do-vrbna-u-opcini-bednja-ovu-nedjelju-vozila-su-se-dva-brzinska-ispita-posljednjeg-dana-wrc-croatia-rallyja.html>. (31. 07. 2023)

PRILOZI**POPIS GRAFIKONA**

Grafikon 1. Spolna struktura ispitanika	29
Grafikon 2. Dobna struktura ispitanika.....	30
Grafikon 3. Radni status ispitanika.....	30
Grafikon 4. Stupanj obrazovanja ispitanika.....	31
Grafikon 5. Ispitanici koji su posjetili općinu Bednja	31
Grafikon 6. Broj posjeta ispitanika općini Bednja.....	32
Grafikon 7. Motivi dolaska turista u općinu Bednja.....	33
Grafikon 8. Poznavanje Bednjanskog govora među ispitanicima	33
Grafikon 9. Poznavanje znamenitosti općine Bednja	34
Grafikon 10. Poznavanje manifestacija na području općine Bednja	35
Grafikon 11. Korištenje smještajnih kapaciteta na području općine Bednja	35
Grafikon 12. Zadovoljstvo ugostiteljskom ili drugom pruženom uslugom u općini Bednja... 36	
Grafikon 13. Uvođenje dodatnih aktivnosti u ponudu općine Bednja.....	37
Grafikon 14. Mišljenje ispitanika o potencijalu općine Bednja da postane prepoznatljiva turistička destinacija u RH	38

POPIS SLIKA

Slika 1. Geografski položaj općine Bednja.....	7
Slika 2. Dvorac Trakošćan	11
Slika 3. Viteška dvorana.....	13
Slika 4. Sadašnji izgled Trakošćanskog jezera	14
Slika 5. Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije.....	15
Slika 6. Pil (poklonac).....	15
Slika 7. Moscatellijeve orgulje u crkvi Uznesenja Blaženje Djevice Marije Bednja	16
Slika 8. Grob Julijane Erdödy Drašković	17
Slika 9. Grobnice obitelji Drašković.....	17
Slika 10. Proslava sv. Josipa	18
Slika 11. Kapela sv. Križa.....	19
Slika 12. Velike pećine.....	23
Slika 13. Paragliders i pogled s Ravne gore	23

Slika 14. Otvaranje etno-kuće Sajki.....	25
Slika 15. Proslava Velike Gospe u Bednji	26

POPIS TABLICA

Tablica 1. Noćenja i dolasci turista u općini Bednja 2018. - 2022.	10
---	----

Prilog 1. - Anketni upitnik

Pitanja Odgovori **171** Postavke

Anketni upitnik - Motivi dolaska turista u općinu Bednja

Poštovani, zamolila bih Vas za 5 minuta vremena kako biste ispunili sljedeću anketu. Anketa je anonimna i koristit će se isključivo u svrhu izrade istraživačkog rada na kolegiju "Istraživanje turističkih tržišta" i završnog rada na temu "Kulturne znamenitosti i turistički potencijal općine Bednja". Uvjet za ispunjavanje ankete je da imate više od 18 godina i da nemate prebivalište na području općine Bednja. Hvala unaprijed.

1. Spol: *

Muško

Žensko

2. Dob: *

18 - 24

25 - 30

31 - 40

41 i više

3. Vaš radni status: *

Zaposlen/a

Nezaposlen/a

4. Imate li prebivalište na području općine Bednja? *

Da

Ne

<p>5. Najviši završeni stupanj obrazovanja: *</p> <p><input type="radio"/> Osnovna škola</p> <p><input type="radio"/> Srednja škola</p> <p><input type="radio"/> Preddiplomski sveučilišni/ stručni studij</p> <p><input type="radio"/> Diplomski sveučilišni/stručni studij</p> <p><input type="radio"/> Poslijediplomski studij</p>	
<p>6. Koje su Vam 3 najpoznatije znamenitosti općine Bednja? *</p> <p><input type="checkbox"/> Dvorac Trakošćan</p> <p><input type="checkbox"/> Trakošćansko jezero</p> <p><input type="checkbox"/> Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije</p> <p><input type="checkbox"/> Kapela sv. Križa</p> <p><input type="checkbox"/> Kapela sv. Josipa</p> <p><input type="checkbox"/> Kapela sv. Tri Kralja</p> <p><input type="checkbox"/> Grobnice obitelji Drašković</p> <p><input type="checkbox"/> Nije mi poznato</p>	
<p>7. Jeste li ikad čuli za Bednjanski govor? *</p> <p><input type="radio"/> Da</p> <p><input type="radio"/> Ne</p>	
<p>8. Jeste li posjetili neki lokalitet na području općine Bednja? *</p> <p><input type="radio"/> Da</p> <p><input type="radio"/> Ne</p>	

9. Koliko puta ste posjetili općinu Bednja? *

Jedanput

Dvaput

Tri i više

Nisam posjetio/la

10. Ako niste posjetili, biste li željeli? A ako jeste, biste li posjetili ponovno? *

Da

Ne

11. Jeste li odsjeli u nekom od sljedećih smještajnih kapaciteta? *

Hotel Trakošćan

Tonkina kuća

Moments pool house

ostalo

Nisam koristio/la smještajne kapacitete

12. Ako ste posjetili, koliko ste zadovoljni ugostiteljskom ili drugom pruženom uslugom u općini Bednja?

nisam zadovoljan 1 2 3 4 5 u potpunosti zadovoljan

13. Koji je bio motiv Vašeg dolaska? *

- Posjet kulturnim znamenitostima
- Posjet manifestacijama
- Rekreativne aktivnosti (planinarenje, bicikliranje)
- Prirodne ljepote
- Posjet rodbini/prijateljima
- Gastronomija
- Nisam posjetio/la

14. Znete li za neke manifestacije koje se održavaju na području općine Bednja? *

- Da
- Ne

15. Koja je Vama najpoznatija manifestacija u općini Bednja? *

- Vrblijenske večeri
- Dani općine Bednja
- Židorovo
- Advent u Trakošćanu
- Svibanjska noć
- Velika Gospa ("Valjiko Mešo")
- Nije mi poznato

16. Smatrate li da treba uvesti više aktivnosti i događanja u ponudu općine Bednja? *

Da

Ne

17. Smatrate li da općina Bednja ima potencijala da postane prepoznatljiva turistička destinacija u Republici Hrvatskoj? *

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Nema potencijala Ima veliki potencijal

